

Korga Nagaa

Amajji 15-17, 2009, Itoophiyaa,
Naannoo, Godina Booranaa, Mudhiiseelluu

BARREESSAA
Paul Sullivan

GULAALAA
Sarah Wilson

GULALAA QABIYEE
Dr. Boku Tache

DAREEKTARAA / DESIGNERA
Sylwia Pecio
Kidist Abebe

SUURAA
Petterik Wiggers
Sylwia Pecio

JIJJIRRAA
Mitiku Workneh
Samson Tefera

KAMEERAA
Sisay Teshome
Ezedin Kedir
Habtamu Addis

MAXXANSAA
One Digital

GALATA
Alastair Scott-Villiers
Ibrahim Abate
Murha Abekari
Nura Dida
Patta Scott-Villiers

cactus
communication

ብንግድ ብንግድ ደንብ
9
27

Waldaa Gaaddisa ዘርሃዊ ሚኒስቴር
12
ዘመና የባክካውያን የዕለታዊ መመሪያ
35
ዓመታዊ አገልግሎት
45

የደንብ ብንግድ
14
42

RECEPTE

Horsiisee bulaan Keeniyaa fi Itoophiyaa magaalaa
guddoo Godina Booranaa kan taatee Yaaballoo
irraa gama kibbaatti kiilomeetira 42 fagaattee Aanaa
Dirree keessatti kan argamtu bakka midhaagduu fi
oowwituu Danbalaa Waaccuu jedhamtutti waa'ee
nagaa isaanii mari'achuuf wal ga'an. Bakka
buutoonni horsiisee bulaa kora kana irratti
hirmaachuuf dhufan tokko tokko guyyaa
8(saddeeti) oli deemanii bakka kana gahan.
Keessummooni kora kana irratti hirmaachuuf
fulaa tanatti argaman martii galgala wayita aduun
dhiitu kurraaziidhaan bakka bultii isaanii akka
gahan ta'e. Tajaajillii bilbila harkaa fulaa tanatti kan
yaadamuu miti. Hirmaattonni kora kana irratti
argamuuf bakka gara garaatii dhufan cuftii sagalee
sinbirroo dhaggeeffachaa, uumama naannoo tanaa
dinqisiifachaa muka dhaddachaa guddaa tokko
jalatti boriyaa ganama wal gahan.

Βαγα Παρα

"Korii kun kora nagayaa ti.
Hawaasiii horsiisee bulaa aadaa
waliin jireenyaa qaba. Kayyoon
kora kanaalleen aadaa waliin
jirenyaa horsiisee bulaa kanaan
dura ture haala itti jajjabeessuu fi
dagaagsuun danda'amu
uumuudha. Kora nagaa kana
eebba maanguddoo tiin eegalla."

Quuraa Diidaa

Dura Taa'aa Waldaa Gaaddisa

Horsiisee Bulaa Oromiyaa

Kora nagaa naannoo Oromiyaa Godina Booranaa Aanaa Dirree Ganda Danbalaa Waaccuu fulaa Mudhiiseelluu jedhamtu tanatti tolfamu irratti hirmaachuuf yaamicha keenna kabajjanii waan dhuf-taniif galatoomaa. Baga nagaan dhufaan isaniin jedha. Ammaan booda qayeen teessan, ollaan keessani. Laftii lafa horsiisee bulaa ti. Teenna, teessani, jiraad-haa, wayyoomaa.

Korii kun kaayyoo yaamameef qaba. Kora horsiisee bulaa kan nagaan, kan akka Itoophiyaa cu-faatti horsiisee bulaan bakka bu'oota isaa keessaa qabu, kan qaamoleen bulchiinsa Itoophiyaa sadarkaa aanaa irraa eegalee hanga Federaalaatti jiran martii ir-

ratti hirmaatan. Kora kana abbummaan kan gopheessan Biirroo Bulchiinsa fi Nageenya Oromiyaa, Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa fi Komishini Misooma Naannoo Horsiisee Bulaa Oromiyaa ti. Kana cinaatti ollaa kana kan nuu ken-nan , haala barbaachisaa ta'e mara kan nuu mijeessanii fi deeggarsa nuu tolchan, Bulchiinsa Godina Booranaa, Aanaa Dirree fi hawaasa horsiisee bulaa ganda Danbalaa Waaccuu ti. Qaamolee kana mara maqaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaatiin gud-daa galateeffadha. Kora kana irratti qaamoleen biyya keessaa fi alaa yaamaman marti argamanii jiran. Biyya keessaa bakka bu'oonnii horsiisee bulaa Mootummaa Naannoo Somaalee, Affaar, Uummatoota Kibbaa fi Gambeella argamanii jiran. Biyyoota ollaa keennaa keessaa ammoo bakka bu'oonnii horsiisee bulaa fi Mootummaa Keeniyaa argamanii jiran. Warra kanallee guddaa galateeffanna. Ollaan ammaan tana keessa jirru kun qayee horsiisee bulaa ti. Qayeen

ammoo aadaa fi abbaa qabdi. Akka aadaa horsiisee bulaatti yoo warrii horii horsiifatu qayee namaatti koratu abbaan qayee warra koratuuf waan gumaachu qaba. Sangaa kenna, ree'ee qala, waan kora sanaaf barbaachisu mara humnaa fi qabeenna qabuun ni deeggara, haala ni mijeessa. Hawaasi Aanaa Dirree fi Ganda Danbalaa Waaccuulleen keessummoota kora kana dhufaaniif sangaa ganna 8 (saddetii) tokkoo fi ree'ee 10 (kudhan) gumaachanii jiran. Kanaaf ollaa kana guddoo galateeffanna.

“Korii kun kora nagayaa ti. Hawaasii horsiisee bulaa aadaa waliin jireenyaa qaba. Kayyoon kora kanaalleen aadaa waliin jirenyaa horsiisee bulaa kanaan dura ture haala itti jajjabeessuu fi da-gaagsuun danda'amu uumuudha. Kora nagaa kana eebba maanguddootiin eegalla.”

Boruu Godaanqaa

Bulchaa Godina Booranaa

Sirnoota dabran keessatti kutaalee hawaasaa xiyyeffannaa kamiyyuu dhabanii fi dagatamanii turan keessaa tokko hawaasa horsiisee bulaa ti. Ammaan tana garuu mootummaan uummataa kan ADWUIn hoogganamu kutaalee hawaasaa kanaaf xiyyeffannaa addaa keenee gama maraan hojji ajaa'ibsiisaa ta'an hedduu hojjachaa jira. Hawaasa horsiisee bulaa kan bara dheeraaf xiyyeffanno dhabee rakkoo hawaasummaa fi diinagdee gara garaa keessaa ture kana rakkoo keessaa baasuuf sochii taasifameen bu'aan abdachiisaan argamee jira. Bu'aawwan argaman kana akka fakenyaatti kaasuuf, gama barnootaatiin aanaan ykn gandoonni horsiisee bulaa martii yoo xiqaatee

xiqqaate mana barumsaa sadarkaa 1ffaa (1-4) argatanii jiran. Hawaasi horsiisee bulaa carraa barumsaa dhabanii turan carraa barumsaa argatanii jiran. Ragaa amma of harkaa qabnuun wayita ammaa kana ijomleen naanno horsiisee bulaa hedduun barumsa sadarkaa 2ffaa xumuruudhaan koollejji fi yuuniversiitti seenanii barachaa jiran. Kanneen barumsa koollejji fi yuuniversiitti xumuranii hojji irratti bobba'anis jiran. Gama tajaajila fayyaa namaa fi beeyladaa akkasumas bishaan dhugaatti baballisuuttiinis hojji hedduun naanno horsiisee bulaatti mootummaa, dhaabbilee mit-mootummaa fi uummataan hojjatamanii tajaajila irra oolanii jiran. Hojjiwwan kunniin cuftii kan hojjataman naanno horsiisee bulaatti nageenyii amansiisaa ta'e waan jiruuf. Nageenyi hundee waan maraati. Bakka nageenyii hin jirretti dhaabbilee tajaajila hawaasummaa fi diinagdee haaraa ijaaruun hafee kan ijaaramaniyyuu ni diigamu, ni caccabu, ni saamamu. Walumaa galatti tajaajilaan

alaal ta'u. Kun ammoo hawaasichaafis ta'ee mootummaaf miidhaa malee bu'a buusu tokkooyyu hin qabu. Kanaaf hawaasi horsiisee bulaa rakkoo ofii isaatiif uumee ittin miidhamaa jiru kana kora akkanaa irratti mari'atee akka of irraa dhiisu gochuuf socho'uun beekumsa guddaa dha. Sochii Waldaan Gaaddisii Horsiisee Bulaa Oromiyaa gama kanaan taasisaa jiru kan nama abdachiisudha. Mootummaan keenyas rakkooowwan nagaa hawaasaa wajjiin wal qabtanii ka'an akkanaa kana hanbisuuf xiyyeffannaa guddaa keenee hojjachaa jira. Jalqabii gaariin kun haala itti cimuu fi dagaaguudanda'uuumuun gahee hunda keenyaati.

“...Nagenyi buu’ura
waan maraati. Bakka
nageenyii hin jirretti
dhaabbilee tajaajila
hawaasummaa fi di-
inagdee haaraa ijaaruun
hafee kan ijaaramaniyyuu
ni diigamu, ni caccabu, ni
saamamu. Walumaa
galatti tajaajilaan alaa
ta’u. Kun ammoo hawaa-
sichaafis ta’ee mootum-
maaf miidhhaa malee
bu’aa buusu tokkooyyuu
hin qabu.”

kaayyoona Waldaa
Gaaddisa Horsi-
isee Bulaa
Oromiyaa ,
imaammataa fi qa-
jeelfama mootum-
maan bahan
kamiyyuu keessatti
dhimmii horsiisee
bulaa hubannoo fi
xiyyeffannoo
akka argatu ,
hawaasni horsiisee
bulaa hojii mis-
oomaa keessatti
qoodaa akka fud-
hatu , misooma
irraas akka
fayyadamu
tolchudha.

Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa

Quuraa Diidaa

Ganna 11 asi maqaa keenya kan dhalootaa, maqaa dhugaa fi qulqulluudhaan waamamaa jirra. Mootummaan Itoophiyaa maqaa keenya isa dhugaadhaan akka waa-mamnu, gurmoofnee wa'ee nagaa, jiruu fi jirenya keenya irratti akka mari'annu akka-sumas aadaa keenya akka guddifannu erga nuu heyyamee asi gurmaa'uu fi waliin mari'achuudhaan hojii jiruuf jirenya keenya wa-jjiin walqabatu hedduu hojjatachaa jirra.

Korii nagaa bakka bu'oota horsiisee bulaa, qaamolee mootummaa fi dhaabbilee mit mootummaa biyya keessa fi alaa waliitii fidhuudhaan mari'achiisuuq qophaa'ee fi am-
maan tana irra jirru kun kanaaf ragaa gud-
daa dha. Akka an qaabadhutti, ganna 11 duratti nama obbo Abdii Abdullaahii

Sheek Huseen jedhaman (ammaan tanallee kora kana keessa jiran), maan-guddoo Somaalee fi Oromo muraasa
waliin magaalaa Nageellee Boor-anaa
keessatti marii eegalle. Gaafas ijoon
marii teenya guddoon hawaasii horsiisee bulaa maaliif maqaa isaa kan
dhugaatiin akka waamamuu hin tolchine? Gaafii teenya tanas
maaliif bifa ciminnaa fi qin-
doominna qabduun mootum-
maatti hin dhiyeefanne kan jettu
turte. Dhimma kana irratti
maangudoota Somaalee fi
Oromo waliin ballinnaan erga
mari'anneen booda yaannii
kun sirrii fi kan deeggaramu
akka ta'e irratti walii galle.
Ayyaana horsiisee bulaa
yeroo jalqabaaf Mootum-
maa Naannoo Somaalee
Godina Liibaa bakka
Fiiltuu jedhamutti

kabajame irratti gaafii
teenya qindeessinee mootummaatti dhiyeefanne. Mootummaanis akka gaafiin teenya
sirrii taate amanee fudhate.

Maqaa keenya kan dhalootaa, maqaa horsiisee
bulaatiin waamamuu akka dandeenyu nuu
heyyame. Amajjiin 17 waggaan waggaan guyyaa
ayyaanii horsiisee bulaa Itoophiyaa itti kabajamu ta'ee murtaa'e. Hanga ammaatti ayyaanii
horsiisee bulaa haala kanaan kabajamaa jira.
Horsiisee bulaanis maqaa isaa kan dhugaa fi
maqaa dhalootaatiin waamamaa jira.

Akkuma martii keenya yaadannu
Ayyaana Guyyaa Horsiisee Bulaa Itoophiyaa
6ffaa naannoo Oromiyaa Godina Booranaa
Aanaa Yaaballoo bakka Diida Xuyuuraa jed-
hamutti tolfame irratti horsiisee bulaan
Itoophiyaa waldaan gurmaa'ee wa'ee jiruu fi
jirenya isaa irratti mari'achuu akka qabuu fi
sochii gama kanaan godhamu maraaf
mootummaan deeggarsa barbaachisu mara akka
nuu kenu gaafannee turre. Waldaan Gaaddisa
Horsiisee Bulaa Oromiyaa gaafii horsiisee
bulaa Itoophiyaa dhiyeessanii fi murtii
dabran kana bu'uura godhachuudhaan hun-
daa'e. Jalqaba namoonnii naannoo horsiisee
bulaa Oromiyaa gara garaa irraa bakka buune
muraasii walitti dhufnee mari'anne. Akka
Oromiyaatti Waldaa Horsiisee Bulaa hunde-
effannee waa'ee misoomaa fi nagaa naannoo
keenya irratti mari'achuu fi hojjachuu waan
barbaannuuf mootummaan heyyama akka
nuu kenu akkasumas gama danda'u maraan
akka nu deeggaru Mootummaa Naanno
Oromiyaatii gaafii dhiyeessine. Mootummaan
Naanno Oromiyaa-lleen gaafii teenna tana
fudhatee hogeessaan akka qoratamu tolche.
Qoranno duubatti waldaan gurmoofnee
hojjachuu akka dandeennu nuu heyyamame.
Waldaan Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa-
leen bakka Mootummaa Naanno Oromiyaa fi
bakka bu'oonnii horsiisee bulaa naannoo Oromiyaa irraa babba'an 75 arga-

manitti yeroo jalqabaatiif haala oowwaan hundeffame. Qaama seerummaas mootummaa irraa arganee hojii teenna eegalle. Kan duraan walitti dhufnee rakkoo teenna irratti mari'achuuf sodaachaa fi of-qabaa turre; akka garaa keenyaatti waliin dubbachuu fi waliin mari'achuu eegalle. Hojii teenna tan idileellee cimsinee itti fufnee. Sochii teenna waggaa jalqabaa keessattis hojii waajjira gurmeessuu, of -ijaaruu fi humna cimsachuu hojjanne. Akka waldaa gaaddisa horsiisee bulaaatti aanaalee fi godinaalee horsiisee bulaa Oromiyaa bakka saditti quoduudhaan caasaa gurmeessuu eegalle. Haala kanaan Godina Booranaa fi Gujii walitti qabnee Kibba Oromiyaa jennee gurmeessine. Godina Baalee kophaatti Kibba Baha Oromiyaa jennee gurmeessine. Godina Harargee Bahaa, Harargee Dhiyaa fi Shawaa Bahaa ammoo Jiddugaleessa fi Baha Oromiyaa jennee bakka tokkotti gurmeessine. Aanaalee fi Godinaalee horsiisee bulaa Oromiyaa mara haalaa kanaan erga gurmeessine booda fulaa sadeenuu irratti koree qindeessituu ijaarre. Wayitaa ammaa kanas hanga aanaatti caasaa kana diriirsuuf sochii irra jirra.

Kaayyoon Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa, imaaammataa fi qa-jeelfama mootummaan bahan kamiyyuu keessatti dhimmii horsiisee bulaa hubanno fi xiyyeeffannoo akka argatu, hawaasni horsiisee bulaa hojii misoomaa keessatti qoodaa akka fudhatu, misoomaa irraas akka fayyadamu tolchudha.

Kaayyoon teenna guddoon tattana hataatuu malee hojii misoomaa kamiyyuu dura hojiin nagaa dursa argachuu akka qabu amantaa guddoo qabna. Waldaan keenya hubanno kana irraa ka'uudhaan hojii nagaaf xiyyeeffanna addaa kennee hojjachaa jira. Sochii hanga ammaatti taasifameenis bu'aa abdachiisaa arganee jirra. Fakkeenyaaaf Boorana, Gujii fi Gabra jidduutti ganna lamaa oliif wal dhabatti ture. Gochii sadeenuu Oro-

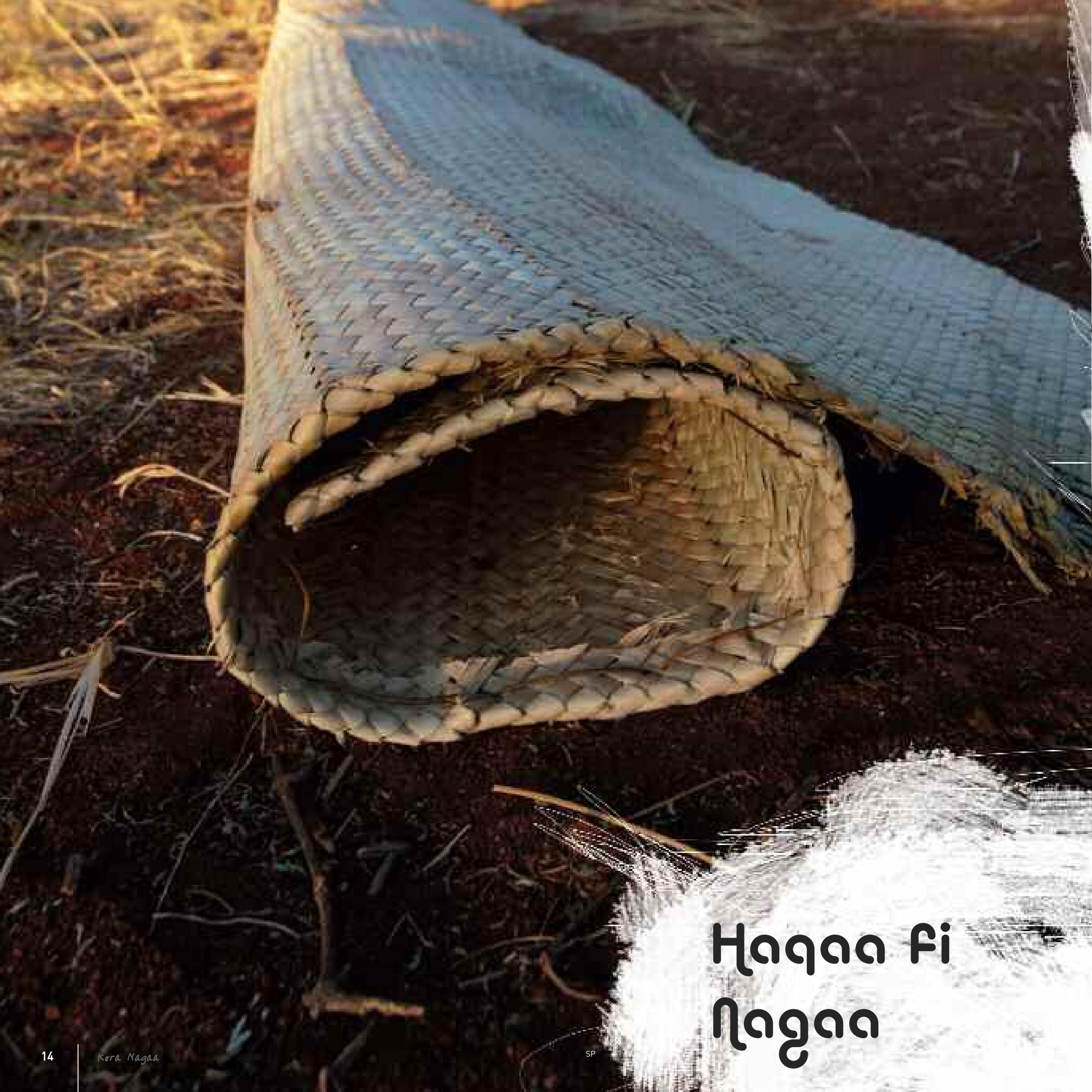
moo dha. Gochii Oromoo kun sadeen sababaa margaa fi bisaaniitiin dabranii dabranii walitti bu'aa turan. Walitti bu'iinsa kanaanis miidhaan hedduun gahee jira. Waldaan Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa miidhaa sababa walitti bu'iinsaatiin obboleeyyan sadeen jidduutti gahaa turte tana hanbisuuf sochii hedduu tasisee jira. Waldiddaa fi walitti bu'iinsa gosa sadeen jidduutti uumaman kanaaf karaa nagaa fi araaraatiin furmaata barbaaduuf socho'uun barbaachisaa akka ta'e yaada dhiyeessine. Yaada araaraa kana irratti mootummaa, dhaabbilee mit-mootummaa fi maanguddoo Booranaa, Gujii fi Gabraa waliin marii eegalle. Haaluma kanaan Aanaa Areero bakka Halloona jedhamtu irratti jaarsummaa nagaa gosa sadeen jidduutti yeroo jalqabaatiif teenne. Walitti bu'iinsii miidhaa malee bu'aa tokkollee akka hin qabne qaamoleen jaarsummaa irratti hirmaatan martii walii galan. Armaan booda qaamii martuu waldhabdee jidduu isaaniitti uumamu kamiyyuu kara nagaa fi seera aadaatiin hiikachuu malee humnaa fi meeshaa waraanaa fayyadamuu akka hin qabne irratti walii galan. Aadaa naannoo horsiisee bulaa jiddugaleessa kan godhate seera ittiin bulmaataa baafatan. Gochii sadeenuu wayita ammaa kana nagaan waliin jiraachaa jiran. Bakka rakkoon uumamettis seera bulmaata aadaa bu'uura godhachuudhaan baafatan kanaan hiikkachaa jiran. Waldaan Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa kana malees, wal dhabdee fi walitti bu'iinsa naannoo horsiisee bulaa gara garaa keessatti uumamu cufaa hanbisuuf hanga humnaa fi dandeettiisaatti socho'aa jira. Fakkeenyaaaf waliin jirenya hawaasa horsiisee bulaa Somaalee fi Oromiyaa cimsuuf mariin tokko bakka Hudet jedhamtutti akka godhamtu godhee jira. Mariin araaraa guddoon tokko naannoo

Sabaa fi Sablammoota Uummatoota Kibbaa akka tolfamu gargaaree jira. Walumaa galatti Gaaddisii Horsiisee Bulaa Oromiyaa, mootummaa cinaa hiriiruudhaan hawaasii horsiisee bulaa miidhaa walitti bu'iinsii qabu irratti hubannoo gahaa akka qabaatu tolchuuf kora nagaa fi misoomaa bakka hedduutti geegesee jira. Sochii gama kanaan taasifameen bu'aan abdachiisaa ta'e argamee jira. Waldaan Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa nagaa naannoo horsiisee bulaa tasgabaa'aa fi amansiisaa godhuuf sochii biyya keessatti tolchaa jiru cinaatti waltajji marii gara garaa kan sadarkaa addunyaa fi ardi Afrikaatti qophaa'e irratti argamuudhaan akkasumas koree gara garaa keessatti miseensummaadhaan hirmaatee dhimmii horsiisee bulaa ardi Afrikaatti akka beekama argatu tolchaa jira. Gara fuula du-raattis sochiin keenya kun caalaatti itti fufa.

* Kora Nag-aa baatii Guraandhalaa bara 2009 adeemsi-famee asi Waldaan Gaaddisa Horsisee Bulaa fi Kaa'unsilin Horsiiseebulaa Somaalee jaarsummaa araaraa gosa Oromoo fi Somaalee jiddutti bakka Madde Walaabuu jedhamu ta'aniruu.

"Kora horsiisee bulaa kan nagaa, kan akka Itoophiyaa cufaatti horsiisee bulaan bakka bu'oota Isaa keessaa qabu, kan qaamoleen bulchiinsa Itoophiyaa sadarkaa aanaa irraa eagalee hanga Feder-aalaatti jiran martii irratti hirmaatan iru."

Haqaa fi
Ilaqaad

Quraan Diiadaa

Araara Nagaa Gosa Booranaa,
Gujii fi Gabraa Jidduutti Tahe

Waliddaa fi walitti bu'iinsa gosa Boorana, Gujii fi Gabraa jidduutti uumaman kanaaf karaa nagaa fi araaraatiin furmaata barbaaduuf mootummaa, dhaabbilee mit-mootummaa fi maanguddoo Booranaa, Gujii fi Gabraa waliin marii eegalle. Haaluma kanaan Aanaa Areeroo bakka Halloona jedhamtu irratti jaarsummaa nagaa gosa sadeen jidduutti yeroo jalqabaatiif teenne. Walitti bu'iinsii miidhaa malee bu'aa tokkollee akka hin qabne qaamoleen jaarsummaa irratti hirmaatan martii walii galan. Armaan booda qaamii martuu waldhabdee jidduu isaaniitti uumamu kamiyyuu kara nagaa fi seera aadaatiin hiikachuu malee humnaa fi meeshaa waraanaa fayyadamuu akka hin qabne irratti walii galan. Aadaa naannoo horsiisee bulaa jiddugaleessa kan godhate seera ittiin bulmaataa baafatan. Gochii sadeenuu wayita ammaa kana nagaan waliin jiraachaa jiran.

Utukkoonqaa Malloo

Dura Taa'aa Koree Nagaa
Booranaa, Gujii fi Gabraa

Kanaan dura bara 1999 ji'a tokkoffaa keessa Walaan Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa mootummaa fi dhaabbilee mit-mootummaa "Oxfam America" fi Walaan Fannoo Diimaa Itoophiyaa walta'uudhaan walitti bu'iinsa Boorana, Gujii fi Gabraa jidduutti ganna sadiif jechuun bara 1997 – 1999 tti gegeeffamaa ture kana hanbisuuf Aanaa Areeroo bakka Halloona jedhamtu irratti jaarsummaa nagaa yaame. Jaarsummaa araaraa yeroo jalqabaatiif yaamame kana irratti kutaaleen hawaasa gara garaa hirmaatanii jiran. Dargaggoota, dubartoota, abbootii gadaa fi kkf hirmaatanii jiran. Qaamii kora kana irratti qooda fudhatan martuu walitti bu'iinsii miidhaa malee faayidaa tokkoyyuu akka hin qabne walii galtee irra gahan. Walii galteen boodas seera ittiin bulmaataa baafatan. Koree

nagaa miseensa nama 30 qabu filatan. Seerii bulmaataa kan gochii sadeen baafatan kun :

- Tokkoffaan - namii nama ajeese loon 30 gatii baasuudhaan yakka raawwateef seeraa mootummaalleen akka gaafatamu
- Lammeessoon – namii nama madeesse loon 15 gatii baasee yakka raawwateef illee seera mootummaatiin akka gaafatamu.
- Sadeessoon – namii loon tokko hate loon hate sana dachaa shaniin deebisee yakka raawwateef ammoo seera mootummaatiin akka itti gaafatamu kan jedhoo dha.

Seera aadaa kana akka innii hojji irra oolu tolchuu fi raawwii isaa hordofuu dha. Namoota yakka raawwatan hordofanii seera aadaatiin akka adabaman taasisuu cinaatti walitti bu'iinsii miidhaa malee faayidaa homaatuu akka hin qabne hawaasa horsiisee bulaa ni barsiifna. Haala kanaan miidhaa walitti bu'iinsaan dhufuu fi bu'aa nagaa keessa argaman irratti hojji uummataa barsiisuu fi hubachiisuu hedduun hojjatamanii jiran. Fakkeenyaaaf, Halloona irraa eegalee Adoola, Bulee Hora, Gallaba, Darmii Daamaa, Madar (Areeroo), Didaa Haraa, Dhaas, Mooyalee fi Dugda Daawwaa bakkeewwan jedhaman irratti barumsaa fi hojiin hubanno uumuu hedduun hojjatamanii jiran. Bu'aan guddaanis argamee jira. Hawaasi horsiisee bulaa bu'aa kana irraa ka'uudhaan akka seerii aadaa kun nagaa buusu argaa fi ragaa bahaan jira.

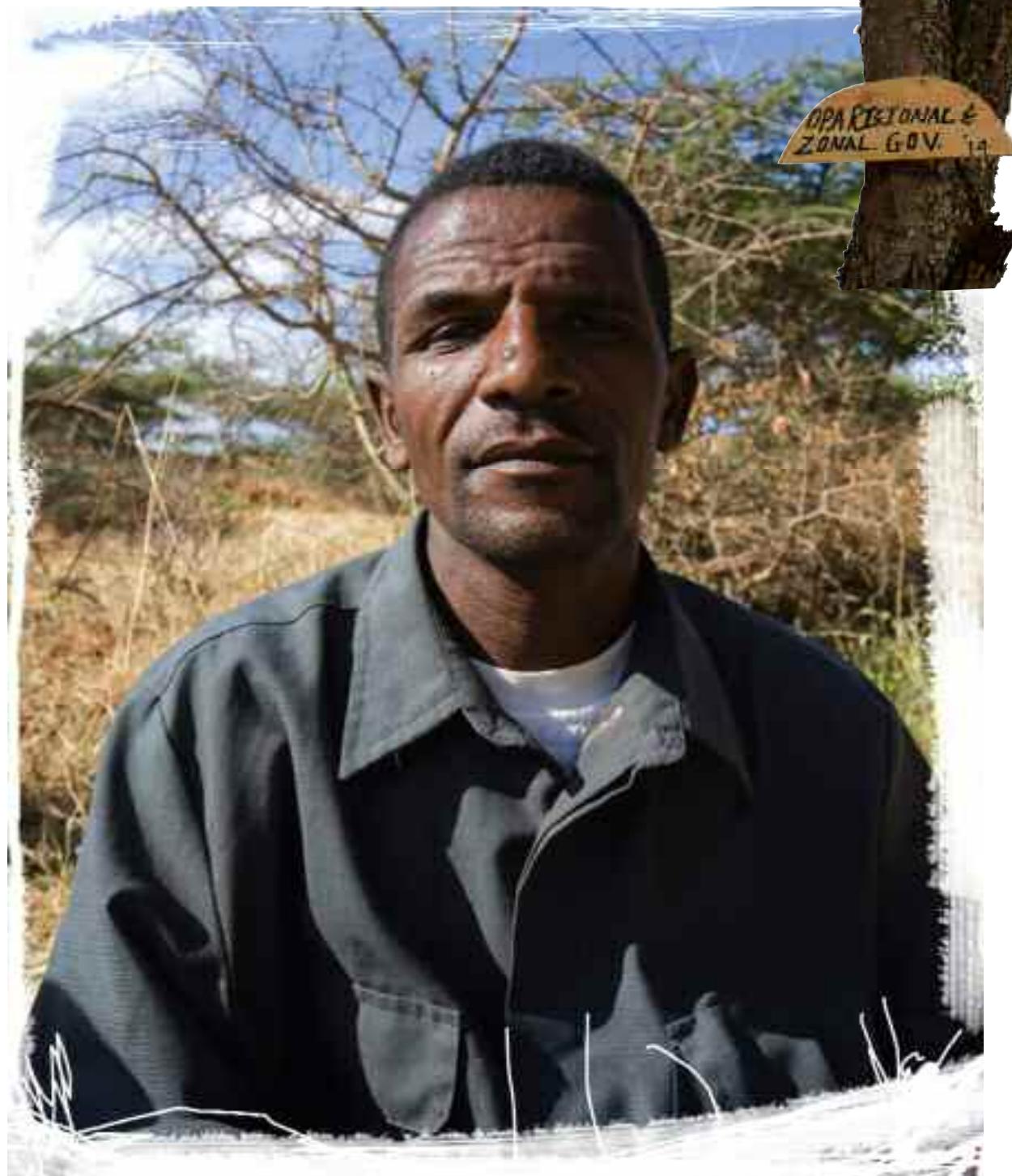

Quuraa Diiдаа

Gaafii horsiisee bulaa naannoo Somalee irraa gaafatamee kunooti.

Gaafii. Namoonni loon yoo nama jalaa ooffatan, Kaffaltii eenuuto raawwata?

Deebii. Namichi loon oofate loon ofisaaf horate kan qabu yoo ta'e isumatu kanfala. Kan hin qabne yoo ta'e ammoo gostii qoodatani kanfalan.

Малкаомуу Fiqruu

Itti Aanaa Dura Taa'aa Waajjira
Bulchiinsaa fi Nageenya Aanaa
Girjaa (Godina Gujii)

Gaafii. Gaafii tiyya akkuma Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa irraa nuu ibsame Boorana, Gujii fi Gabartii seera aadaa naannoo

isaanii baafatanii akka ittiin bulaa jiranii fi gama kanaan bu'aa abdachiisaa akka argatan nutti himamee jira. Ani gaafii tiyya seerii gochii tun baafatee ittiin bulaa jirtu kun seeraa fi heera mootummaa waliin hangam wal sima kan jedhuu dha.

Quuraa Diiдаа

Deebii. Seerii ittiin bulmaataa kan ammaan tana horsiisee bulaan baafatee ittiin bulaa jiru kun yaada

haaraa maddee miti. Oromoorn sirna gadaatiin kan ittiin bulaa turee dhaa. Seeruma duraan Oromoorn sirna gadaa keessatti ittiin fayyadamaa ture cimsuudhaan hojii irra akka oolu tolchine malee yaadii haarayii hin uumamne. Seeraa fi heerii mootummaa biyya kenyaa ammoo baayyeen isaa aadaa- sabaa fi sablammoota biyya tanaa mara bu'uura godhachuudhaan kan qophaa'ee dha. Kanaaf seerii ittiin bulmaataa kan horsiisee bulaan Booranaa, Gujii fi Gabraa baafatan wayita ammaa tana ittiin bulaa jiranis seeraa fi heera mootummaa waliin kan wal deeggaru malee kan faallaa deemuu miti.

Haji Hawaas Quboomsaa

Godina Shawaa

Bahaa Aanaa

Fantaallee irraa

Gaafii. Ani gama kiyyaan seera aadaa hawaasa horsiisee bulaa bu'uura god-hachuudhaan tumamee fi hojii irra oolaa jiru kana irraa mormii hin qabu. Seerii kun dhuguma hojii irra oolee ji-rayii? Dhugumaan akka yaadame kanatti bu'aa buusee jira?

Ubuntuqoqda Malloo

Deebii. Seerii kun guutumaan guutuutti hojii irra oolee jira. Kan hojii irra ooluu eegalees ji'uma seerii kun tumame keessa torbaan tokko osoo hin bulinii dha. Aj-jeechaa fi saamichii gosaa fi gosa jidduutti dabree dabree mullachaa ture ammaan tana dhaabbatee jira.

Haassan Ibroo

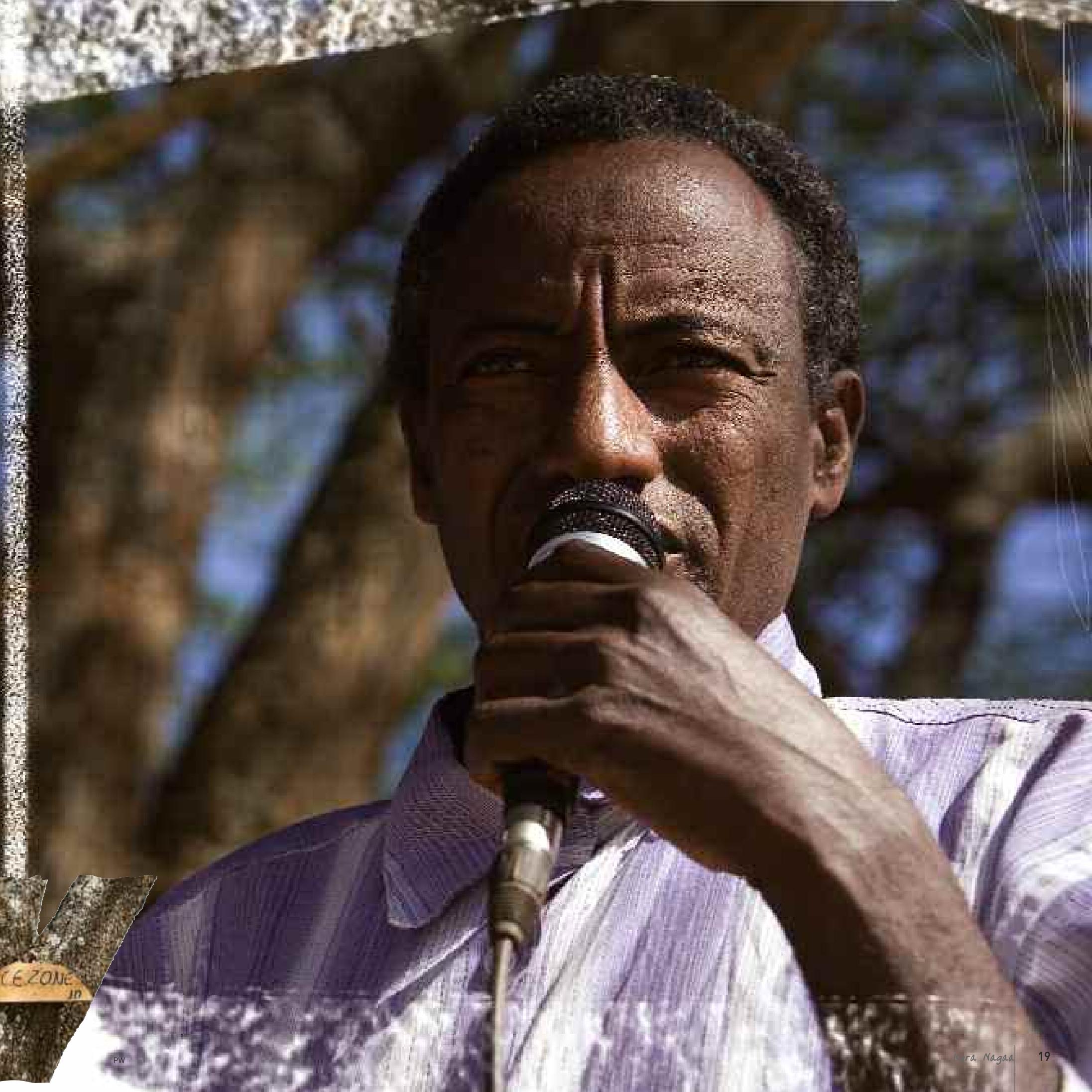
Godina Harargee Lixaa, Aanaa

Mi'eessoo irraa

Gaafii. Gaafii tiyya xiqqoo dha. Ani Oromoona ilmaan Booranaa fi Bareentumaa ta'uunisaatiin beeka. Wantii nama gaddisiisa ilmaan abbaa tokkoo kan ta'an Booranii, Gujii fi Gabartii wal dhabuu isanii akkuma kanaan dura raadiyooniidhaan dhaga'aa ture ammaan tanas gurra kiyyaan dhaga'uun kiyyaa dha. Jarii kun obboleeyyan. Obboleeyyan akkamiin wal dhabdi? Yoo wal dhabdellee akkamiin hanga kana cimsitee deemti?

Quburaa Diidaa

Deebii. Nama dhiisaatiit dhagaanuu walitti bu'a. Namii walitti bu'un durumaa waan jiraa ti. Walitti bu'iinsii naan-noo, godina, aannaa, ollaa fi maatii kamiyyuu keessatti uumamu ni danda'a. Kana jechuun walitti bu'iinsii dansaa jechuu mit. Akka hawaasa horsiisee bulaatti wal dhaba jidduu horsiisee bulaatti uumamu caalaa kan balaa guddaa qabu haala itti hawaasichii wal diddaa tana hiikachuuf socho'uu dha. Ammas kan balaaleeffachuu qabnno walitti bu'iinsa Booranaa, Gujii fi Gabraa caalaa haala isaan ittiin wal dhabdee tana hiikachuuf socho'aa jiranii dha. Qaamii kamiyyuu wal dhabdee jidduu isaatti uumamu kan hiikachuu qabu kara humnaa fi meeshaa waraanaatiin oso hin ta'in marii fi jaarsummaadhaan ta'uun qaba. Nuhi akka Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaatti kanaan duraas kan jechaa turre kana.

CE ZONE
in

PW

Kora Nagaa

19

Kab. Yisaaq Ibraahim

Naannoo Somaalee Godina
Liiban irraa

Gaafii. Wanni ani gaafadhu seera ittiin bulmaataa gochii Booranaa, Gujii fi Gabraa baafatan keessatti namii loon hate baayyinna loon hatee sun dachaa shaniin kaffala jedhanii walii galanii jiran. Asi irratti loowwan dachaa shaniin lakka'amanii deebi'an kun eenyuuf galan? Gaafiiin lammafaan, sabaa fi sablammootii akkasumas gochii olla kana jiraatan kan biroo seera kanaan akkamiin bulan?

Quuraa Diidao

Deebii. Akka seera ittiin bulmaataa Booranaa, Gujii fi Gabraatti loon dachaa shaniin deebi'aa kun abbaa horiin jala hatame suniif lakka'amanii kennaman. Abbaan loon jalaa hataman horiin akka gumaatti kennameef sun keessaa hanga fedhe akka naasuutti (gaddaatti) deebisuuf danda'a. Kun garuu seera ittiin

bulmaataatiin kan raawwatamu osoo hin ta'in fedhii abbaa horiin jala hatameetiin kan raawwatamu ta'a. Sabaa fi sablammootaa fi gochii biroon akkamiin seera kanaan bulan kan jedhuuf, yoo seera kana irraa fedhii qabaatan ittin buluuf namii isaan dhowwu hin jiru. Namii dirqamaan seera kanaan bulaa isaaniin jedhulleen hin jiru. Garuu wal dhabdeen jidduu isaaniitti yoo uumame jaarroleen gama lamaanuu aadaa fi seera jiru ilaaltee araarsiti. Kanaaf namuu seera ittiin bulmaata nama biraa dirqamaan fudhatee itti fayyadamuu qaba kan jedhu hin jiru. Ittiin buluuf fedhii qabaan-naan kan dhowwu hin jiru.

Ugass Mohamed Ugass Gurre

Aanaa Gurraa Dhaamolee

Naannoo Somaalee

Gaafii. Gosti sadeen kun seera ittiin bulmaataa baafatanii jiran. Gosti naannoo kana jiraatan kanneen biroo hoo seera kanaan akkam bulaan?

Qura Diidaa

Deebii. Seerii araara Booranaa, Gujii fi Gabraa jidduutti tumamee fi irratti walii galame kun kan tajaajilu qaamolee haala kanaan walii galan qofa. Warrii kaanilleen akkaataa isaanii mijaa'uu fi irratti walii galaniin seera mataa isaanii baafatanii ittiin buluu danda'an.

Ugass Abdurahman

Naannoo Somaalee Godina Afdheer

Seerii Boorana, Gujii fi Gabartii nagaa isaanii eegachuuf tumatan kun waan dansaa dha. Nuus seera akkanaa kana baafachuu qabna. Aadaa kana baballifachuu qabna.

PW

Taarikü Selinä

Uummatoota Kibbaa, Godina
Benchi Maajii irraa

Nuhi akka horsiisee bulaa tanatti waliin teenyee mari'achuun waan guddaa nama gammachiisaa ti. Carraa akkanaa kana argachuun keenya nuuf akka guyyaa dhaloota keenyaa ti. Nus akka naannolee Somalia, Affaarii fi Oromiyaa kaawunsilii horsiisee bulaa dhaabachuu baannus jaarrotaa fi bakka bu'oota horsiisee bulaa waliin ta'uudhaan waltajjii marii nagaa qopheessuudhaan mari'achaa jirra. Akka uummatoota kibbaatti gosa gara 10 ta'an walitti finnee waa'ee nagaa irratti mari'achiifnee jirra. Waldhabdee dabree dabree horsiisee bulaa jidduutti uumamus karaa nagaa ta'een hiikachaa jirra.

Paa'uloo paa'uk kool

Naannoo Gambeella,
Nu'er irraa

Naannoo keenyaattis walitti bu'iinsi
dabree dabree mullatu ni jira. Namootaa
gochaa akkanaa kana raawwatan cimnee
of irraa eeguu qabna. Harka isaanii
qabnee seeraatti dhiyeessuu qabna.

Marii Horsii see

Bulaa

“Waldhabdee horsiisee bulaa jidduutti uumamu kamiyyuu marii fi walii galteen fixachuuf socho’uun dansaa. yoo Jaarroleen waliin mar’atte wantii cuftii ni qa jeelti. Yaadii kun fiixaan bahuu kan danda’u hawaasii horsiisee bulaa fi kaawunsiliin horsiisee bulaa cuftii jabaatee, harka wal qabatee yoo nagaan jiraate qofaa dha.”

SOMALI

12

Sulxaan Mahaaamad Hassan Gabaabaa

Pirezidaantii Kaawunsili Horsiisee

Bulaa Naannoo Somaalee

Nuhi erga hundeffamnee reefuu waggaa tokko. Haa ta'uutii waggaa tokkottii tana keessatti hojii hin tuffatamne hojannee jirra. Akka waldaatti of –ijaarree hojii qabatamaa keessa seennee jirra. Akka naannoo keenyaatti maanguddoo walitti qabnee waa'ee nagaa irratti ballinnaan mari'annee jirra. Kana cinaatti naanolee ollaa keenyaa kan akka Affaar fi Oromiyaa waliin wal dhabdee jidduu keenyatti uumamu karaa nagaa fi marii qofaan hiikachuu akka qabnu mari'annee irratti walii gallee jirra. **Waldhabdee horsiisee bulaa jidduuti uumamu kamyuu marii fi walii galteen fixachuuf socho'uun dansaa.** yoo Jaarroleen waliin mari'atte wantii cuftii ni qajeelti. Yaadii kun fiixaan bahuu kan danda'u hawaasii horsiisee bulaa fi kaawunsiliin horsiisee bulaa cuftii jabaatee, harka wal qabatee yoo nagaan jiraate qofaa dha. Kan jabaachuu dandeenyu ammoo qaamoleen deeggarsa nuu godhoo malan mootummaa fi dhaabibleen mit–mootummaa yoo nu cinaa hiriiran qofa. Nuhi hawaasii horsiisee bulaas of – ilaalu malle. Hojjawan humna teenyaan hojjachuu malle cufa hojjachuu qabna. Kanneen humna teenya ol ta'an qofa qaama biraatti dhiyeessuu qabna. Osso homaa hin hojjatin deeggarsa eegachuu fi gaafachuun sirri akka hin tahn hubachuu qabna. Aadaa fi beekumsa horsiisee bulaan uumamaan qabu walitti fiduudhaan waliin mar'iachuu fi hojjachuu qabna.

Lootiikorii Yaareekaal

Uummatootaa Kibbaa, Aanaa

Dassenechi irraa

Kora akkanaa kana irratti yeroo gara garaa hirmadhee jira. Murtiwwan kora dabre irratti murtaa'an irratti hubanno gahaa qaba. Murtii kana irraa ka'uudhaan, nuhi akka horsiisee bulaa naannoo uummatootaa kibbaatti gosa gara garaa kanneen akka Surmaa, Nyangatomii fi Dassenechi waliin taanee haala itti murtii tana hojii irra oolchuu qabnuu fi nagaa keenya eegachuu dandeenyu irratti mari'annee murtii kanas hojii irra oolchinee jirra. Bu'aa hedduus irraa arganee jirra.

Ammaan tana nuhi horsiisee bulaan bakka gara garaatii walitti dhufnee waa'ee jirenya keenyaa irratti mari'achaa jirra. Kun waan nama gammachiisaa ti. Waan dansaa dha. Jalqaba nama gammachiisuu fi nama jaj-jabeessu kana ammoo cimsinee itti deemuu qabna. Nuhi amma waa'ee nagaa irratti mari'achaa jirra. Waan lubbuu namaa wajjiin wal qabate jechuu dha. Kanaaf dhimma kana xiyyeffanna itti kenninee hordofuu qabna. Ballinnaan irratti mari'achuu qabna.

Gaafa gara hawaasa keessaa dhufneetti deebinus dhimma kana sirriitti hawaasa horsiisee bulaa hubachiisuu qabna.

Abrahaam Bong'oosoo

Daaraktera AEPDA (waldaa

misooma horsisee bulaa

Atowekisi Ekisi) Zoonii Omoo

Kibbaa irraa

Nuhi horsiisee bulaan Omoo kibbaa rakkoo walitti bu'iinsa naannoo keenyaatti mul-latu hiikachuuf socho'aa jirra. Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa irraa waan guddaa baranne. Kanaan dura walitti bu'iinsa naannoo Nyaangatoom ture hiikuuf koree dhaabnee hojii hojjachaa turre irraa waan guddaa barannee jirra. Rakkoo teenya waliin mari'achudhaafis ta'ee muuxannoo qabnu wal jijjiirree wal irraa barachudhaaf korii akkanaa kun bakka maratti ballinnaan gegeeffamuu qaba.

“Gaafa gara hawaasa keessaa dhufneetti deebinus dhimma kana sirriitti hawaasa horsiisee bulaa hubachiisuu qabna.”

Hasaan Maahamed Hasaan

Dura Ta'aa Kaawunsilii Horsiisee

Bulaa Affaar

Nuhi hawaasii horsiisee bulaa jalqaba gaafa walitti qabamnu gaafii hedduu Mootummaa Federalaaf dhiyeessinee turre.

- **Ministeerrii horsiisee bulaa akka nuu hunda'u**
- **Guyaan ayyana horsiisee bulaa itti kaba-jamu akka murta'u**
- **Tajaajila baankii akka argannu.**

Kanneen keessaa harkii caalaan deebii argatanii jiran. Kanneen hafanis gara fuula duraatti akka deebii argatan abdi qabna. Kaawunsilii horsiisee bulaa sadarkaa naannootti hundeessuuf sochiin Oromiyatti eegalame wayita ammaan tanaa baballatee nannoo Soomaalee fi Affaar gahee jira. Kun wan guddaa tokko

Mohaaomed sheekkoo said

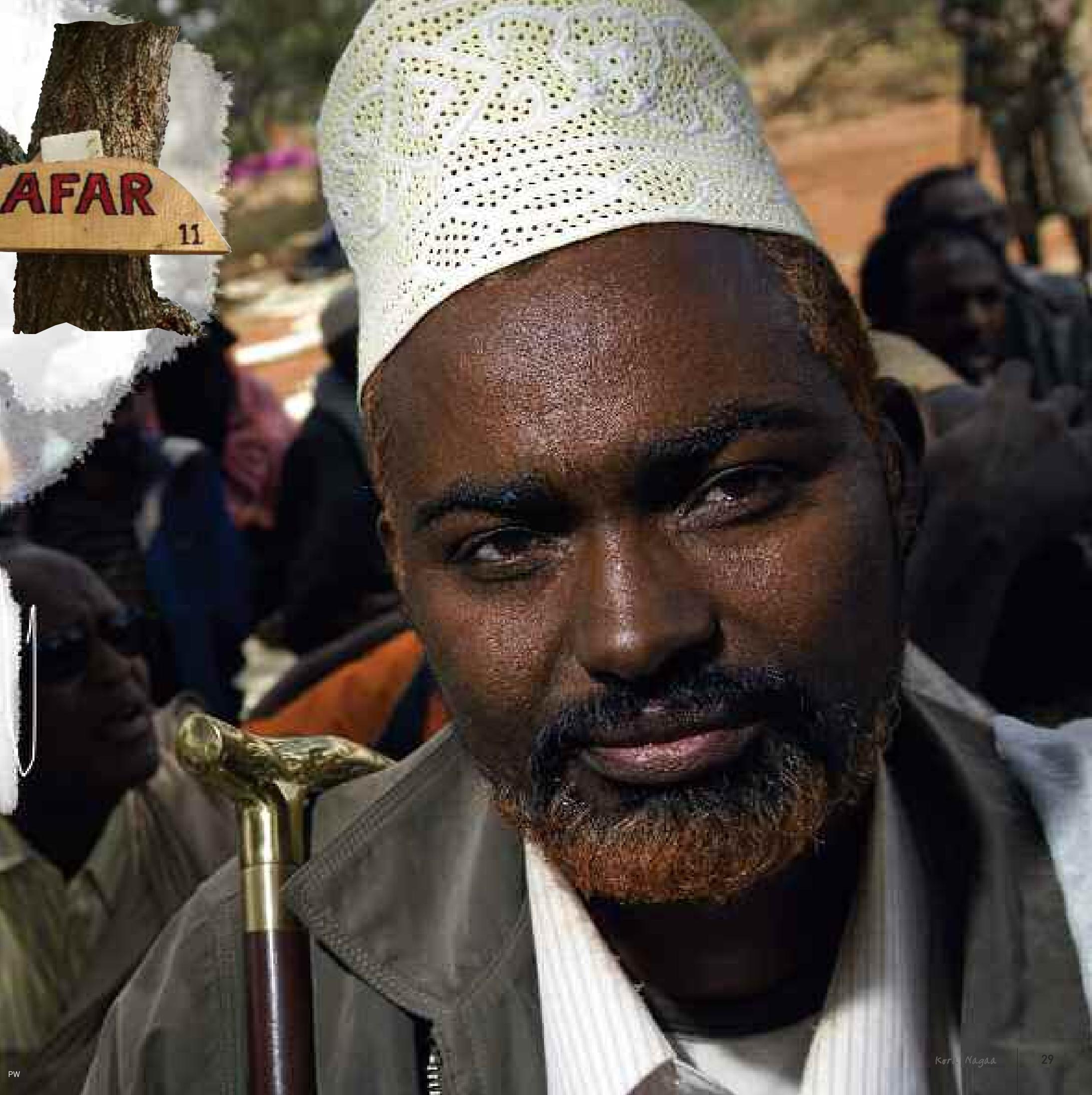
Itti Aanaa Dura Taa'aa

Kaawunsilii Horsiisee Bulaa

Naannoo Affaar

Ammaan tana kaawunsiliin Oromiyaa, Soomaalee fi Affaar kaayyoo fi daayyaa (mullata) tokkoof hojjachaa jiran. Nuhi horsiisee bulaan tokkummaa teenya cimsachuu qabna. Tokkummaa keenya cimsachuu keenya rakkolee keenya hiikachuuf nu gargaara. Asitti kan walgeenyee jirruu horsiisee bulaa Itoophiyaa qofa miti; warra Keeniyaalle waliin jirra. Gaafa tokko sadarkaa Afrikaatti, achirra dabree ammoo sadarkaa addun-yaatti akka walitti dhufnee mari'annu abdi qaba.

"Waldhabdee jidduu keenyatti uumamu karaa nagaa qofaan akka hiikanu isin gaafadha. Dura jirenya keenya haa fooyeffannuu. Fayyaa beey-ladaa, gaalaa, re'ee keenyaa fi kkf haa eegannuu. Gaafa kana hawaasaa horsiisee bulaa kan jiruu fi jirenya gaarii jiraatu taana."

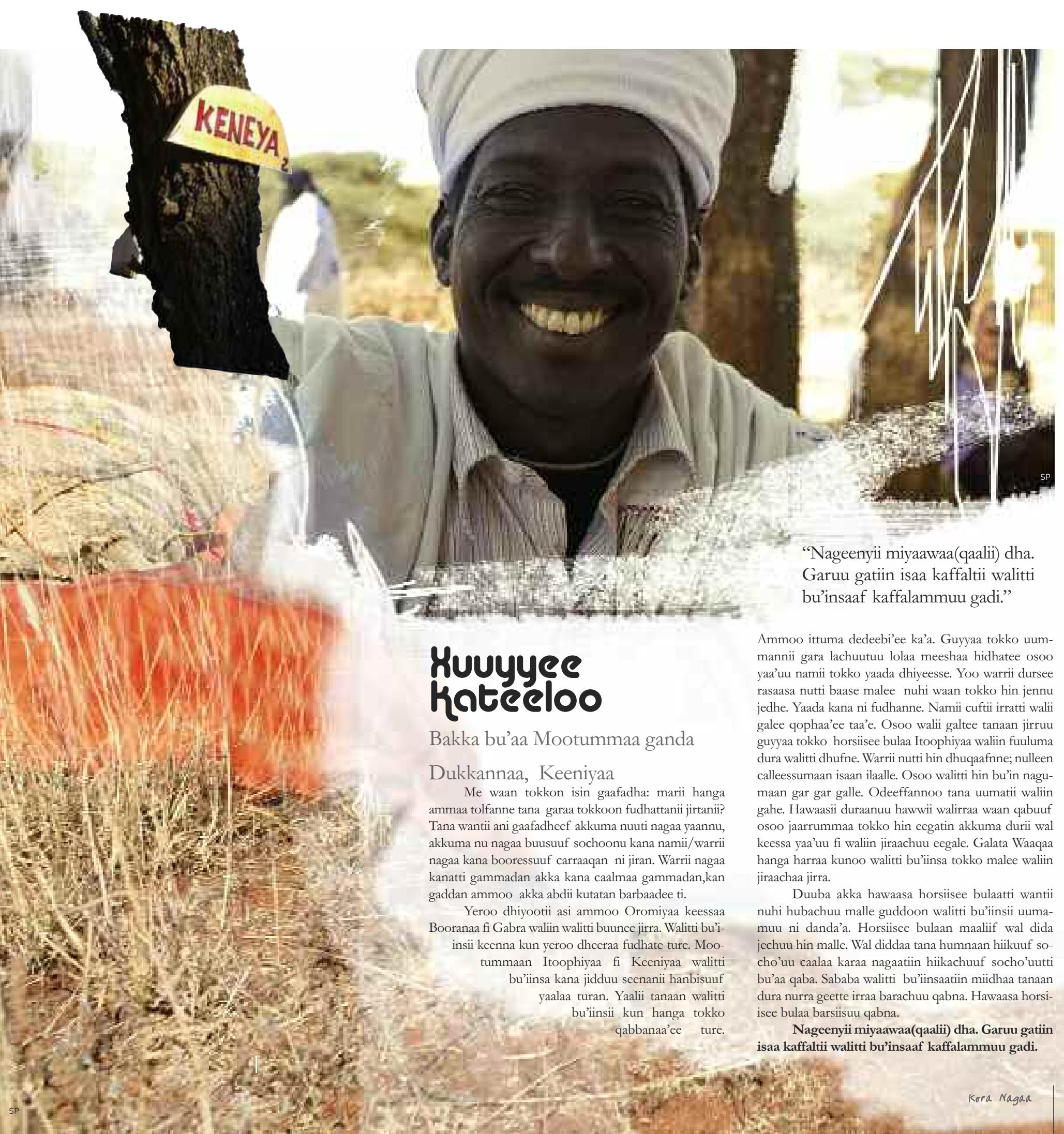
Rahaamsii Chu'ol

Naannoo Gambeellaa irraa

Namii martuu nagaa hawwa. Nageenyii hawwii qofaan hin dhufu. Nageenyii kan argamu yoo qaamii nagaa hawwu martuu garaa kuteenyaan nagaa buusuuf socho'e qofaa dha.

Nuhi horsiisee bulaan naannoo Gambeellaa naannolee Oromiyaa fi Uummatoota Kibbaa waliin wal daangessina. Biyyaa alattii ammoo Sudan waliin wal daangessina. Hangammaatti hawaasa naannolee Oromiyaa fi Uummatoota Kibbaa ollaa keenya jiraatan waliin wal dhabdee huumamte hin qabnu. Walitti bu'iinsii nuuti qabnu gosa achuma naannoo teenya keessa jiraatan gara garaa jidduu dha. Walitti bu'iinsii kun yeroo dheertuu kan fudhatan turan. Baayees rakkisaa turan. Haa ta'uutii sochii waggoota sadeen dabran keessatti tolchineen bu'aa abdachiisa argannee jirra. Ammaan kana hubannoo mootummaa, dhaabbilee mit-mootummaa fi kora horsiisee bulaa gara garaa irraa arganneen wal dhabdee kanaan dura humnaan hiikkachuuf yaalaa turre dhiifnee karaa nagaatiin fixachaa jirra. **Waldhabdee jidduu keenyatti uumamu karaa nagaa qofaan akka hiikanu isin gaafadha. Dura jirenya keenya haa fooyeffannuu. Fayyaa beeyladaa, gaalaa, re'ee keenyaa fi kkf haa eegannuu. Gaafa kana hawaasaa horsiisee bulaa kan jiruu fi jirenya gaarii jiraatu taana.**

Xuuuyee Kateeloo

Bakka bu'aa Mootummaa ganda

Dukkannaa, Keeniya

Me waan tokkon isin gaafadha: marii hanga ammaa tolfanne tana garaa tokkoon fudhattanii jirtanii? Tana wantii ani gaafadheef akkuma nuuti nagaa yaannu, akkuma nu nagaa buusuuf sochoonu kana namii/warrii nagaa kana booreessuuf carraaqan ni jiran. Warrii nagaa kanatti gammadan akka kana caalmaa gammadan,kan gaddan ammoo akka abdii kutatan barbaadee ti.

Yeroo dhiyootii asi ammoo Oromiyaa keessaan Booranaa fi Gabra waliin walitti buunee jirra. Walitti bu'iinsii keenna kun yeroo dheeraa fudhate ture. Mootummaan Itoophiyaa fi Keeniya walitti bu'iinsa kana jidduu seenanii hanbisuuf yaalaa turan. Yaalii tanaan walitti bu'iinsii kun hanga tokko qabbanaa'ee ture.

"Nageenyii miyaawaa(qaalii) dha. Garuu gatiin isaa kaffaltii walitti bu'insaaf kaffalammuu gadi."

Ammoo ittuma dedeеби'ee ka'a. Guyyaa tokko uummanni gara lachuutuu lolaa meeshaa hidhatee osoo yaa'uu namii tokko yaada dhiyeesse. Yoo warrii dursee rasaasa nutti baase malee nuhi waan tokko hin jennu jedhe. Yaada kana ni fudhanne. Namii cuftii irratti walii galee qophaa'ee taa'e. Osoo walii galtee tanaan jirruu guyyaa tokko horsiisee bulaa Itoophiyaa waliin fuuluma dura walitti dhufne. Warrii nutti hin dhuqaafne; nulleen calleessumaan isaan ilaalle. Osoo walitti hin bu'in nagumaan gar gar galle. Odeeffannoo tana uumatii waliin gahe. Hawaasii duraanuu hawwi walirraa waan qabuuf osoo jaarrummaa tokko hin eegatin akkuma durii wal keessa yaa'uu fi waliin jiraachuu eegale. Galata Waaqaa hanga harraa kunoo walitti bu'iinsa tokko malee waliin jiraachaa jirra.

Duuba akka hawaasa horsiisee bulaatti wantii nuhi hubachuu malle guddoon walitti bu'iinsii uumamu ni danda'a. Horsiisee bulaan maalif wal dida jechuu hin malle. Wal diddaa tana humnaan hiikuuf socho'uu caalaa karaa nagaatiin hiikachuu socho'uutti bu'aa qaba. Sababa walitti bu'iinsaatiin miidhaa tanaan dura nurra geette irraa barachuu qabna. Hawaasa horsiisee bulaa barsiisu qabna.

Nageenyii miyaawaa(qaalii) dha. Garuu gatiin isaa kaffaltii walitti bu'insaaf kaffalammuu gadi.

GOV
OFF. 17

Haasaa Bakka Bu'ota Mootummaa

Guyyaa lamaffoo, marii guyyaa duraa fi yaada
ka'an irratti bakka bu'oонни mootummaa
yaada akka kennaan qindeessaan waltajjii
affeeran.

SP

Masfiin Qabbaa

Itti Aanaa Hoogganaa Biiroo

Bulchiinsaa fi Nageenya Oromiyaa

Waltajjiin kabajamaan kun waltajjiwwanii fi kora kanaan dura beeknu,bakka adda addaatti geggeeffamaa ture irraa baayyee adda. Korii kun kora dhimma horsiisee bulaa irratti geggeeffamu, maanguddoo fi geggeessitoota horsiisee bulaa mataa isaaniitiin kan geggeeffamu fi kan hogganamu dha. Waltajji kana yoo deeggaru nuhi akka mootummaatti karoorsinee akka mootummaatti waan yaadame sana gad buusnee hawaasii horsiisee bulaa akka beeku gochuuf osoo hin ta'in horsiisee bulaan mataa isatiin dhimma isaa irratti mari'atee waan barbaadu sana kallattii mootumaan hordofu wajjin wal simsiisee nagaasaa eeggatee haala itti jiraachuu danda'u uumuuuf.

Yeroo ammaan tanaa Mootummaan Federaalaas ta'ee mootummoottii naannolee bifa addaatiin uummataa horsiisee bulaa kana irratti hojii cimaa hojjachaa jiran. Hojii misoomaa kan naannoo horsiisee bulaatti hojjachuu yaannu maraaf hojii furtuun ammoo hojii nageenya ti.

"Waltajjiin kabajamaan kun waltajjiwwanii fi kora kanaan dura beeknu,bakka adda addaatti geggeeffamaa ture irraa baayyee adda. Korii kun kora dhimma horsiisee bulaa irratti geggeeffamu, maanguddoo fi geggeessitoota horsiisee bulaa mataa isaaniitiin kan geggeeffamu fi kan hogganamu dha."

Horsiisee bulaan qabeenya uumamaa kan itti fayyadamu waliin, lafa, margaa fi bishaan waliin itti fayyadama. Lakkoofsii namaa fi baayyinnii beeyladaa gara malee dabala jira. Ballinnii lafa nu qabnuu ammoo kanuma duraa ti. Sababa kanaaf hanqinna margaa, bishaanii fi lafaa irraa kan ka'e iddo adda addaatti walitti bu'iinsa uumamu akka aaddaa horsiisee bulaa duraan tureetti hiikuun rakkisaa ta'ee jira. Kanaaf nuhi akka federaalaatis ta'ee akka naannootti haala nageenya horsiisee bulaa kana sirriitti mirkaneessuu fi amansiisa taasisuuf maal gochuu qabna jennee irratti xiyyeeffannee hojjachaa jirra.

Wanta isin aadaan waliin murteeffattanii hojii irra akka oolu taasisaa jirtan kana akka mootummaatti guddinnaan deeggarra. Haalii itti deemaa jirtan kun heera mootummaa keenyaa irratti sirriitti deeggaramee jira. Biyya tana keessatti seerii Manii Maree Bakkabu'oota Uummataa baasuu fi seeron-nii adda addaa aaddaa fi barmaatileen uummataan hojii irra akka oolan yaadaman kallattiin itti hojii irra oolan ni jira. Fkn seerii Shariyaa fi manni murtii Shariyaa qixxee mana murtii kaanii fudhatama ar-gatee hojii irra oolaa jira. Seerii aadaa akkasii isin murteessitanis kallatti innii itti hojii irra oolu ni jira.

Hamma uummannii fudhatetti, barbaadetti, hamma bu'aa fi faayidaa uummataa buuseetti mootummaanis kan barbaadu sana waan ta'eef hojii irra ni oola.

Kanaaf wantii ammaan tana isin yaaddan kun nu biratti fudhatama guddaa qaba. Nuti gargaaruu qofa osoo hin ta'in caalmaatti isin kakaasnee kallattii mootummaan barbaadutti akka dhuftan gochuuf adda durummaadhaan hojjachuu qabna. Kanaaf waan tokkollee sodaachuu hin qabdan. Waan jalqabdan kana cimsitanii itti adeemuu qabdan. Nus isin deeggarra.

Jamaal Mahaaommaad

Affaar irraa

Naanno keenyatti hojiin misoomaa gara garaa hojjatamaa jiran. Gama barnootaatiin carraa barnootaa kan armaan dura ufisaati dhabee ture wayita ammaan tanaa ijoolee isatiin argachaa jira; leenjii dandeettii cimsuu kan gara garaa argachaa jira.

Bishaan boolla gad fagoo fi gad dhiyoo hedduu qochisiisee tajaajila namaa fi beeyladaati oolchee jira. Ammaan tanallee qorannoona gara garaa geegeeffamaa jiran. Gama nagaatiinis rakkolee walitti bu'iinsa naannolee ollaa waliin jiran hiikuuf akkaataa aaddaa naanno horriisee bulaatiin waliin mari'achaa jirra.

PW

Salaad Usmaan

Naannoo Somaaleetti miseensa

Mana Maree Bakka Bu'oota

Uummataa

Rakkoon horsiisee bulaa naannoo keenyaa gud-doon rakkoo barumsaa ture. Motummaan Naannoo Somaalee rakkoo tana furuuf tamsaasa barnootaa hanga aanaa fi gandaatti baballisuu irratti hojii gud-doo hojjatee jira.

Rakkoo bishaanii kan naannoo horsiisee bu-laatti mullatu hiikuufis naannoo kuusaan bishaanii jiru qorachuudhaan bishaan boolla gad fagoo fi gad dhiyoo qotuudhaan tajaajila irra oolchaa jirra. Waliin jirenyaa fi nagaa horsiisee bulaan Naannoo Somaalee horsiisee bulaa naannolee ollaa biroo waliin qaban

yoo ilaallees naannolee Oromiyaa fi Affaarii nagaan waliinjiraachaa jiru. Walitti bu'iinsii yoo uumamees jaarsumaan fixachaa jiru. Gara fuula duraattis sochii kana cimsinee itti fufna.

Maamayee Tseadaaf

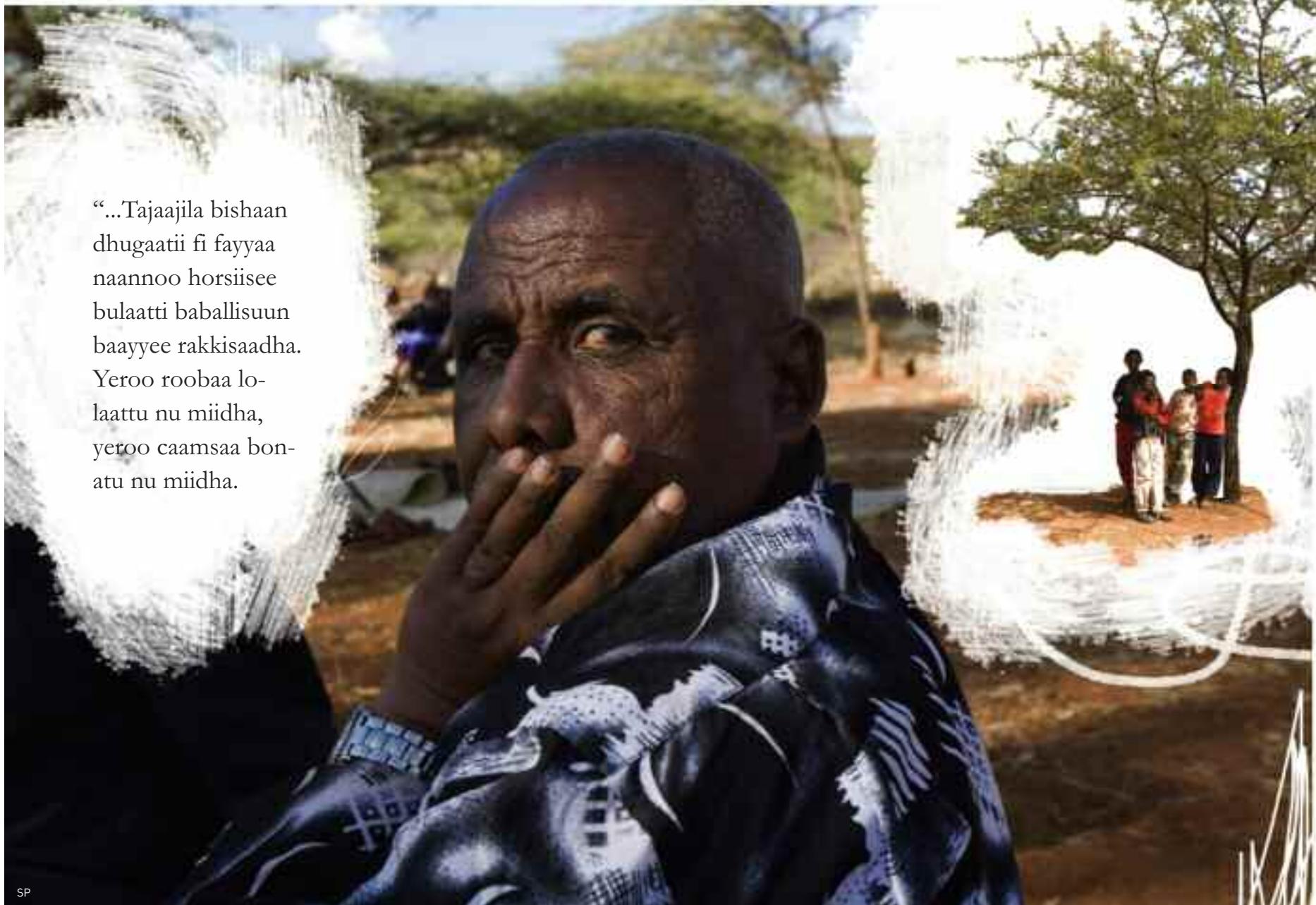
Bakka Bu'aa Mootummaa

Naannoo Gambeellaa

Nagaa hawwinee walitti qabamne kana Waaqayyo nu gargaaree fiixaan nuuf haa baasuu. Naannoo keenyatti dhimmii horsiisee bulaa ergaa xiyyeffanna argatee waggaa tokko ta'ee jira. Kunis muuxanno keessan irraa ka'uudhaan kan jalqabamee dha. Mootummaan Naannoo Gambeel-

laa gaafin horsiisee bulaa waliin wal qabattee kaatu dhugaa kan qabduu fi sirrii akka taate hubatee jira. Kanaaf wayita ammaa kana dhimmii horsiisee bulaa akka Naannoo keenyaattis ta'ee akka Federaalaatti fudhatama argatee jira.

Dhimmii horsiisee bulaa hubannoo ergaa ar-gateen booda karoora hojii baafannee hojii eegalle. Yeroo gabaabduu tana keessatti hojiilee gurguddoo ta'an hojjachu baannus gama tajaajila barnootaa, bishaanii, fayaa fi daandii uummataa sekteroota waliin ta'uudhaan baballisun hojiin guddaan ho-jatamanii jiran. Eegaa nuhi jalqaba irra waan jirruuf muuxanno isin irraa argannu guddoo nu gargaarti jennee amanna. Sochii hanga ammaatti taasisne keessatti muuxanno hojii nuu kennitaniif gudda isin galateeffanna. Gara fuula duraattis hanga daneet-tan nu cinaa akka dhaabattan abdii qabna. Gama keenyaan waan isin akka horsiisee bulaa Itoophiyaatti murteeffattan mara fudhannee hojii irra oolchuu fi isin cinaa hiriiruuf qophii dha.

“...Tajaajila bishaan
dhugaatii fi fayyaa
naannoo horsiisee
bulaatti baballisuu
baayyee rakkisaadha.
Yeroo roobaa lo-
laattu nu miidha,
yeroo caamsaa bon-
atu nu miidha.

Mulugeetaa Dessaleenyi

Sabaa fi Sablammoota Uumma-
toota Kibbaa, Godina Benchi
Maajii irraa

Akkuma hundii keessan beektan mootummaan Naannoo Kibbaa sabaa fi sablammoota Itoophiyaa keessa jiraatan keessa yoo xiqaatee xiqaatee nusa (walakkaa) isaanii kan qabatuu dha. Sabaa fi sablammoota gara 45 ta'anittu keessa jiraata. Kana maaliif jette yoo naan jettan Mootummaa Naannoo Oromiyaa keessatti gosaa fi gosattu walitti bu'a. Naannoo alallee naannolee ollaa waliin dabree dabree walitti bu'iinsii kun ni mullata. Mootummaan Naannoo Oromiyaa rakkolee kana marayyuu

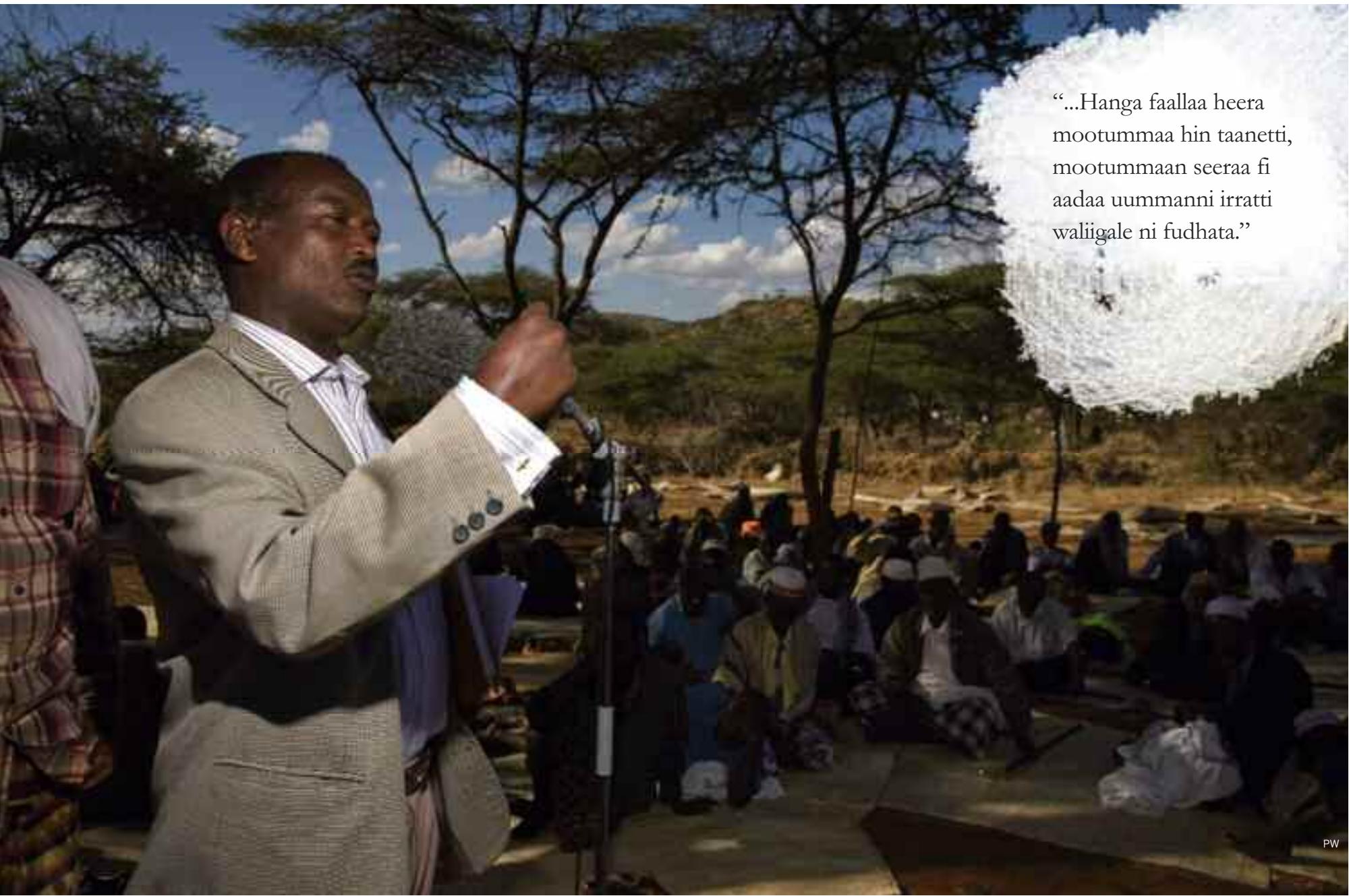
hiikachaa jira. Walitti bu'iinsa gosa jidduutti uumamu jechuu dha. Mootummaan Sabaaf Sablammoota Naannoo Kibbaa garuu walitti bu'iinsa sabaa fi sablammoota naannicha keessaa jiraatanii hiikaa fi araarsaa jira. Akka Naannoo keenyaatti nagaa horsiisee bulaa mirka-neessuuf hojilee gara garaa hojjanee jirra. Sadarkaa Naannootti komishiniin horsiisee bulaa dhaabbatee jira. Sadarkaa godinaattis waajjiraleen dhaabbatanii jiran. Akka Walda Gaaddisa Horsiisee Bulaa fi Komishiini Misooma Naannoo Horsiisee Bulaa Oromiyaatti guutumaan guutuutti of ijaarree waan mara hojjachuu baan-nullee humnaa fi qabeenya qabnuun hojji misoomaa fi nagaa hedduu naannoo horsiisee bulaa hojjanee jirra.

Fkn- ijoolleen horsiisee bulaa carraa baruumsa haala addaatiin argachaa jiran. Rakkina mana jirenyaatiin ijoolleen horsiisee bulaa baruumsa isaanii akka addaan hin kunne hosteela barattoonni keessa bulanii baratan Jinkaa, Arba Mincii fi Benchi Maajitti ijaarree jirra. Ijoolleen horsiisee bulaa carraa kanatti fayyadamuud-haan ammaan tana koollejji fi Yuuniiversiitii seenanii barachaa jiran. Kun yeroo dhiyoo keessatti kan jalqabamee fi horsiisee bulaa naannoo keenyaaf bu'aa

buusee dha. Gama fayyatiinilleen waan guddaattu hoj-jatamaa jira. Gama nagaatiinis akkuma kana. Zoonii teenya keessatti walitti bu'iinsii yeroo baayyee gosa sadii jidduutti uumama: Surmaa fi Nyangatom, Surmaa fi Diizii, Surmaa fi Meenit jidduutti jechuu dha.

Yeroo baayyee kan isaan irratti walitti bu'anis marga fi bishaan barbaada wayita godaan akkasumas dabree dabree saamicha uumamuunii dha. Ammaan tana sochii Mootummaan Naanno Kibbaa fi dhaabbileen mit-mootummaa godhanii rakkoon horsiisee bulaa kana jidduu jiru hiikkamee walitti bu'iinsii dhaabatee jira. Amma yeroo akkanaan kora kana irratti waliin mari'annu, waliin nyaannu, waliin bullu ijoollee abbaa tokkoo fakkaanna. Osoo hin beekin garuu walitti bu'aa fi wal saamaa turre.

Akka Naannoo keenyaatti yeroo ammaa kana Surmaa fi Nyangatom haala ajaa'ibsiisa ta'een rakkoo walitti bu'iinsa jidduu isaanii ture hiikatanii nagaan waliin jiraachaa jiran. Ammaliee korii akkanaa kun baballachaa fi murtiwwan kora kana irratti murtaa'an gaafa hojji irra oolaa deeman jijiirama guddaattu naannoo horsiisee bu-laatti mullata amantaa jedhu qaba. Kana caalaa bu'aa qabeessa ta'uuf garuu cimaanii hojjachuu barbaachisa.

Kab. Tukkee Liiban

Miseensa Mana Marii Bakka
Bu'oota Uummataa

Mootummaan Itoophiyaa akka biyyaatti Mana
Marii Bakka Bu'oota Uummataa keessatti qaama
dhimma horsiisee bulaa hordofu tokko dhaabbataan
hundeesee dhimma horsiisee bulaa akka dhimma gud-
daa tokkootti hordofaa jira. Imaammannii mootummaa
yeroo gara garaa bahaan dhimma horsiisee bulaa sirriitti

qabachuu isaanii fi hojii irra ooluu isaanii hordofaa jira.
Seeronnii bahanis fedhii fi faayidaa horsiisee bulaa
kan eegsisan akka ta'an xiinxalaa fi tolchaa jira.

Isinis horsiisee bulaan nagaa keessan eegachuud-
haaf misooma naannoo teessanii ariifachiisuuf sochiin isin
tolchaa jirtan kan nama gammachiisuuf dha. Waan hun-
daa caalaa nageenyii bakka guddaa qaba. Akkuma isinuu
kaasaa turtan nageenyi bu'aa malee miidhaa tokkooyyuu
hin qabu. Kanaaf muuxannoo kora kana irratti wal irraa
argattan kana bu'uura godhachuudhaan nagaa fi misooma
naannoo teessaniif cimtanii hojjachuu qabdan. Bakka itti
deebitan maratti waa'ee nagaa faarsuu qabdan.

“...Hanga faallaa heera
mootummaa hin taanetti,
mootummaan seeraa fi
aadaa uummanni irratti
waliigale ni fudhata.”

Gaalee Waacheeroo

Itti Aanaa Bulchaa Aanaa
Moyyaalee (Keeniyaa)

Rakkoon horsiisee bulaa waan cufaan
wal fakkaatti. Dhimmii gumiin tun harra
irratti dubbachaa jirtulleen wal fakkaata.
Keessuma kan waan walitti bu'iinsaa, wal
ajjeechaa fi horii wal irraa saamuu kun gara
Keeniyaalle akkanuma jira. Kanaafuu
nulleen waan ammaan tana dhagahaa fi
hubachaa jirru kana cufa yoo armaa deebine
waliin mari'annee cimsinee itti fufna.

Kab. Huseen Taarii

Itti Aanaa Ministera, Keeniya

Akkuma reefuu kaaftan rakkoon horsiisee bulaa cuftii xiqqoo gara garaa jirti malee wal fakkaatti. Kanaaf rakkoon teessan rakkoo teenya.

Mootummaan Keeniya wayita ammaa kana sadarkaa guddina hawaasii keeniya biroon gahe irra hawaasii horsiise bulalleen akka gahuuf qaamii dhimma horsiisee bulaa hordofu sadarkaa ministeer-aatti akka hundeffamu tolchee jira.

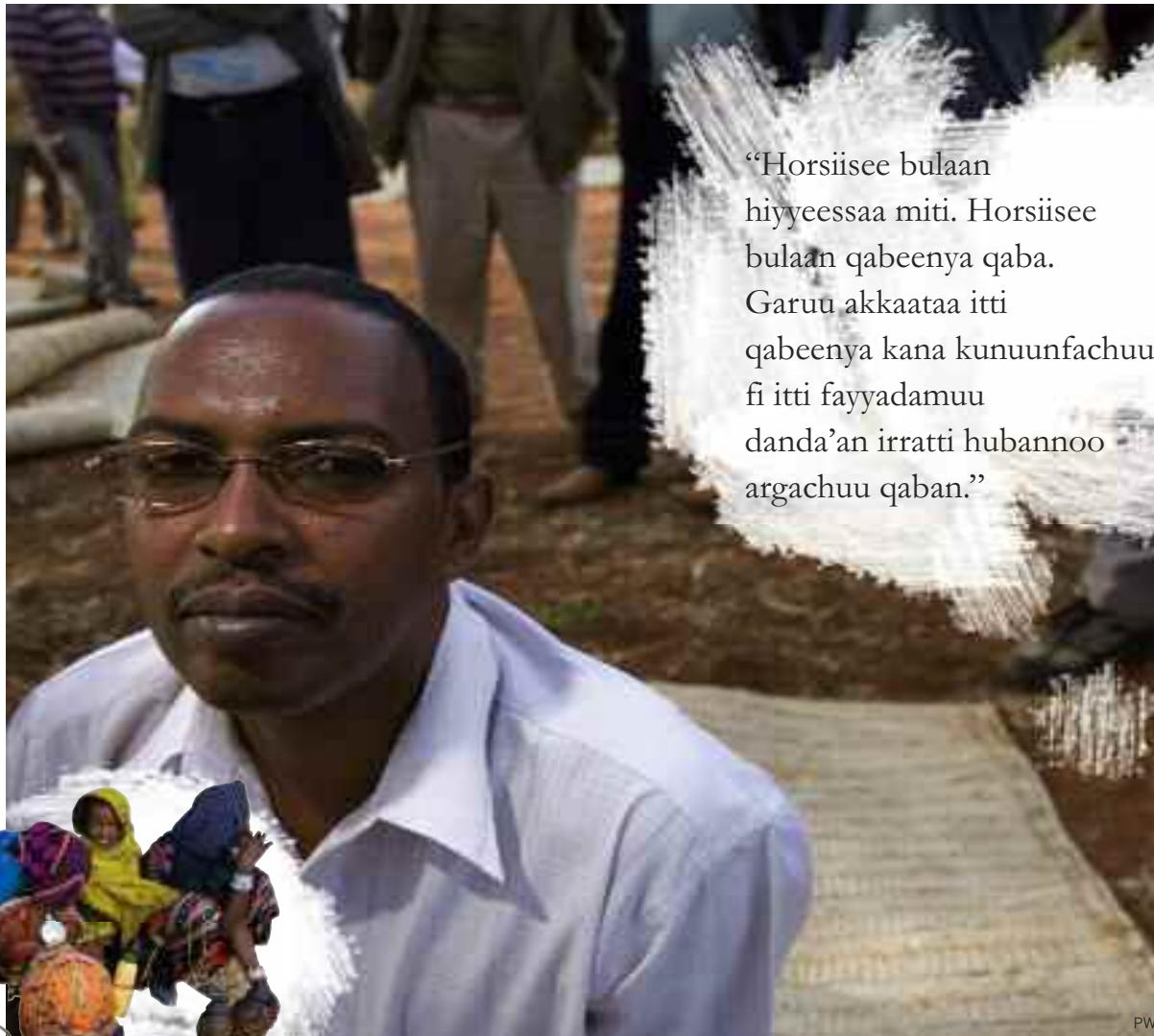
Duraan ministeera qonnaa fi horsiisee bulaa waliitti qabatetu ture. Amma garuu xiyyeffanna addaa kan horsiisee bulaa kennameen dhimmii horsiisee bulaa kophaatti sadarkaa ministeratiin hooggamaa jira. Wayita ammaa kana dhimma horsiisee bulaa

irratti kan hojjatan ministera lamatu jira. Kana irraa ka'uudhaan mootummaan ammaan tana fuula isaa gara horsiisee bulatti deeffatee gargaaraa jira jechuun ni danda'ama.

Akka Mootummaa Keeniyaatti paarlaamaa keessatti nuhi warrii naannoo horsiisee bulaa irraa filatamne koree qabna. Koree paarlaamaa dhimma horsiisee bulaa jedhan. Yoo wal geenyu dhimma horsiisee bulaa cufa waliin mari'anna. Gaafii of harkaa qabnullee paarlaamaa iratti ni dhiyeessina. Fulaa jirrutti waliin jirra; waan takka ta'uuf jirra. Ammoo warri Itoophiyaa yaayyuu nuu hangaftan. Gama horsiisee bulaa kanaan yaayyuu nu qolchitan. Ammoo nulleen isin irraa barannee hin teennuu. Isiniin qixxaachuuf cimnetti sochoona. Korii akkanaa kun guddoo waa nama barsiisa; wal nama hubachiisa. Wantii ani isin kadhadhu, gaadisa akkanaa kana hedduu tolchaa.

Horsiisee bulaan hiyyeessaa miti. Horsiisee bulaan qabeenya qaba. Garuu akkaataa itti qabeenya kana kunuunfachuu fi itti fayyadamuu danda'an irratti hubannoo argachuu qaban.

"Waan nuhi kora kana irraa baranne
Itoophiyaa keessatti
aadaa araaraa walitti
bu'iinsa horsiisee
bulaa jidduutti
uumamu hiikuuf
itti fayyadama jiran
qindoomina
kan qabu
ta'uusaat"

"Horsiisee bulaan
hiyyeessaa miti. Horsiisee
bulaan qabeenya qaba.
Garuu akkaataa itti
qabeenya kana kunuunfachuu
fi itti fayyadamuu
danda'an irratti hubannoo
argachuu qaban."

"Eegii dhiqatte mataa irraa eegali;
eegii araaramte ammoo garaa
irraa araarami."

Quraad Didaa

Kaleessa dhammoota ka'an irratti mar'annee akka walitti deebinu waligallee jirra.
Amma yaada kana irratti mari'anna.

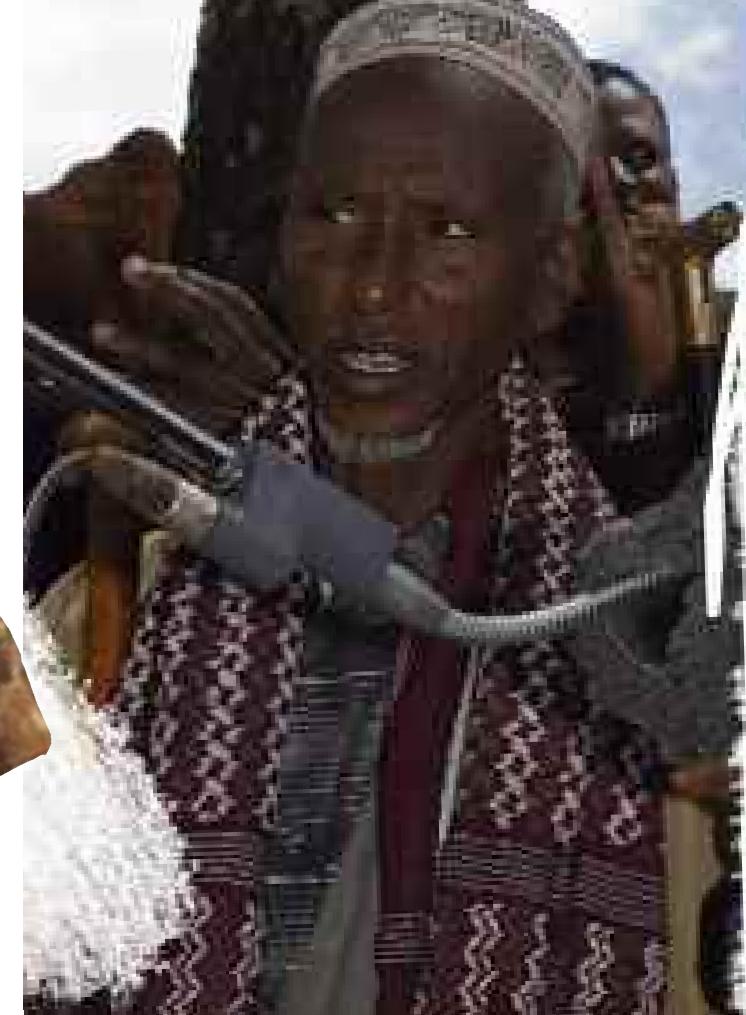
Qaqaaq Afhaar fi Isaa

Mohaamad Seekhaar.

Burimodaito Woreda

Nuuti horsiisee bulaan Naanno Affaar naanolee afuriin wal daangessina: Tigray, Oromiyaa, Somaalee fi Amaara. Naannoolee wal daangessinuu mara wajjiin walitti dhufeenyaa fi nagaal gaarii qabna. Nageenyii naannoolee fi gosa jidduutti dhiisii warra qubatu ykn maatii tokkoofiyuu gama kamiinuu ni barbaadama. Yoo nageenyii hin jiraanne wantii hojatamaa tokkolleen hin jirtu.

Nagaal akkamiin arganna gaaffii jedhu deebisuuf garuu naannoleen waliin jirtu cuftii mootummaa dabalatee waliin hojjachuu qabdi. Naannoleen cuftii akkuma nagaal hawwan waliin hojjachuu qaban. Nuuti hawaasiisii horsiisee bulaa kun fulaa gara garaa haa jirannuu, afaan gara garaa haa dubbannuu aadaa gara garaa haa qabaannuu malee fedhiin teenya tokko. Nagaa buusuuf mootummooni, naannoletii

PW

fi horsiisee bulaan ollaa tokko jiraatan yaada walii galaa gaarii qabaachuu qaban. Akkasuma ammallee abbootiin amantii, jaarooleen biyyaa walitti dhufanii naga kana cimsuu qaban. Nageenyii fedhii hawaasaa irraa hin kaane yoomiyuu mirkanaa'uun hin danda'u. Akka biyyaatti, akka naannootti, akka sabaa fi sablammiiitti, akka gosaatti, kana irra dabree akka maatiittuu uumamu ni danda'a. Nageenyii ammallee dhufuu kan danda'u fedhii (hawwii) qaama tokkoo qofaanii miti. Affaar keessatti fakkeenna tokkotu jira. **Eegii dhiqatte mataa irraa eegali; eegii araaramte ammoo garaa irraa araarami.** Dubiin nuuti amma dubbannu tun dubbi dhugaa, tan garaa keenyaa ta'uun qabdi.

Fuulduuraaf Xiyyeeffachuu

Haala ittiin nagaa buusuu danda'amuun irratti ammoo waan galgala mari'annee isiniti himuu yaala. Marii teenya tanaan qabxilee shan irratti walii galle.

- Obbolummaa fi waliin jirenya horsiisee bulaa Itoophiyaa jidduu jiru cimsuuf sochii taasifamu ni deggarra.
- Saamichaa fi ajjeechaan miidhaa malee bu'aah homaatuu waan hin qabneef haaloo tanaan dura wal irraa qabnu walii dhiifnee ammaan booda nagaan akka jiraannu.
- Duratti hawaasaa fi gochii tamniyuu seera aadaa kan buluu ni qaba. Namii martuu seera aadaa isaatiin fayyadamaa ture. Akkuma kanaan duraa rakkoo qabnu mara osoo gaaddisa jala teenyee akka duriitti mari'annee rakkoon keenya hanga kana hin baballattu.
- Dhimmooni rakkoo horsiisee bulaa waliin wal qabatanii ka'an haala aadaa fi waliin jirenya hawaasii horsiisee bulaa waliin qabuun osoo rakkoon isaa baayyee hin ballatinii fi baasiin hedduun itti hin bahin raawwamatamuun waan danda'uuf jaarrolee biyyaatiif dhiisuun barbaachisaa dha.
- Wayita ammaan tanaa kora kana irratti hirmaachaa kan jirru akka horsiisee bulaa Itoophiyaattii dha. Akkuma gaaddisa kana jalatti nagaa irratti tokkummaa qabnu murtii tana gama maraan cimsinee itti fufuu qabna.

Horsiisee Bulaan martii walitti dhufanii kaawunsilii horsiisee bulaa Itoophiyaa hundeffachuu qaban.

Sulxaan Mahamed Hassan Gabaabaa

Pirezidaantii Kaawunsilii Horsiisee

Bulaa Somaalee

Komii Naannoo Affaar irraa dhiyaatte irratti waan xiqqoo dubbadhu qaba. Uummanni Somaalee fi Affaar uummata tokko. Obboleeyyan, amantaa tokko qaban, waliin jiraatan, uummata biyya tokko ti. Kora keenya kan Udetitti geegessine irratti obboleeyyan keenya kan Affaar irraa dhufan dhuguma gaafii ammaan tana dhiyeessan tana kaasanii turan. Akkuma gaafii tun kaateen jaarrolee Affaarii fi Somaalee irraa dhufan walitti qabamnee waliin mari'annee turre.

Hanga ammaatti karoorii kun hojji irra hin oolle. Dhimma kana Obboo Ma-haammad Hassan, Dura taa'aa Kaawunsilii Horsiisee Bulaa Affaar, waliin akka murtii tokko irra gahuu qabnu mari'annee walii gallees jirra.

Qaamqaaree Godanqaa

Naannoo Oromiyaa, Godina Gujji,

Aanaa Liiban irraa

Nuhi cuftii warra waliin dhalate, waliin guddatee harra gahe. Rakkoon guddoon wal nu haasiftu, wal nu ajjeesiftu tun durii hin jirtu. Dhiyeenyuma kana nu jalqabde. Nuhi warra horsiisee bulaa, warra horii horsiise bulu. Durattis mootummaa jalatti bulla. Rakkoon amma jirtu salphoo dha. Rakkoo tana numatti ufitti fide. Kan ufirraa hanbisuu malleleen numa.

Lootikorii Yaarekkaal

Naannoo Sabaafi Sablamoota

Uummatootaa Kibbaa, Aanaa

Dasseneechi irraa

Yada ammaan tana qabannee kaane kana ergii lafa teenyatti galleellee kora akka kanaa qabannee ballinnaan geegessina. Armaan dura koree dargaggoottaa.

dhaabannee turre. Ammaan booda ammoo koree nagaa fi tasgabbii dhaabbachuuf yaada qabna. Mootummaa fi dhaabbileen mit-mootummaa gama kanaan osoo nu gargaaranii harka nuu qabnii gaarii dha.

Rahaamsii Chu'ool

Gambeellaa irraa

Bakka kana dhimma guddaaf dhufne. Dhimma nagaa. Dhugaa dubbachuuf ani kora kana irratti argamee dhimma akka kanaa irratti mar'iachuuf waan carraa argadheef akka waan lamaffaa dhaladheettiin lakka'a.

“...Muka kana jala kan teenyef jecha miyawaa qofa dubbannee addaan yaa'uufii miti. Waan jenne hojjiiti jijjiiruu qabna.”

Moluu Kuluu

Yaa'a Gabra Oddoolaa,
Keeniyaan

Namootaa saditti ture. Tokko miila
hin qabu, lammafaan duudaa dhaa, hin
dhaga'u. Sadaffaan ammoo ija hin qabu,
hin argu. Guyyaa tokko walii galtee tolfa-
taan. Namichii ija hin qabne kuunoo
loonti gama sanaa mullata jedhe. Warrii
kaanis irratti walii galan. Innii duudaan
ammoo sagalee loonii dhaga'e jedhe.
Warri kanis irratti walii galan. Kan miila
hin qabnelleen koottaa loon sun gussi-
nee oofannaa jedhe. Irrattis walii galan.
kun martii walii galtee namootaa agar-
siisa. Kanaaf ilmii namaa walii galuu
qaba. Walii gallaan waan walitti bu'uuf
hin qabu. Yoo walitti bu'iiinsii hin ji-
raanne ammoo nageenyii jiraataa ta'a;
nageenyii jiraannaan ammoo ni mis-
oomaa, ni guddanna.

Yaada Kumuraa

Boruu Godaanqaa

Bulchaa Godina Booranaa

Kanaan booda wantaan adaraa isiniin jedhu gud-daan bakka itti galtan hundatti waa'ee nagaa irratti mari'adhaa. Waa'een nagaa waan yeroo tokko dubban-ne addaan kunnuu miti. Bakka hundatti labsuu qabna. Galatoomaa.

Quuraa Diidaa

Warra ganda irraa eegalee hanga Mootummaa Fed-eraalaatti, waajiraalee gara garaa iirraa babaatanii kora kana irratti qooda fudhatan mara galannii keessan guddaa dha. Warrii ollaa keennaa Keeniyaa irraa dhufan barnoota dansaa nuu kennan, muuxannoo gaarii nuu dabarsitaniif galata argadhaa. Warra ollaa kanaa jaarrolee kennaa nuu kennaan maraaf galata guddaa galcha. Akuma kana ammoo Waaqii warra nagaa argatee kora akkanaa bal-laamisooma irratti geegessu nu haagodhu. Karaa nagayaa galaa. Horaan bulaa.

HORRQ BULRQ

Qaamolee kora nagaa horsiisee bulaa Itoophiyaa godina Booranaa Aanaa Dirree bakka Danbalaa Waaccutti geggeefame kana qopheessan Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa, Komishinii Misooma Naanno Horsiisee Bulaa Oromiyaa fi Biirroo Bulchiinsaa fi Nageenya Oromiyati. Korrii kun akka milkaa' u mahaallqaan kan deeg-garan ammoo Pirojektii Dagaagina Sirna Dimookiraasi fi Nageenya horsiisee Bulaa UK DEFID ykn Gorsitootaa Dhimma Horsiisee Bulaa Addunyati.

Kana malees, Deechi Intwiikluungis-di'eenist YKN Tajajillii Misoomaa Jar-maan deggarsa mahaallqaan kennee jira. Qaamolee milkaa'ina kora kanaaf tum-san, hawaasaa horsiisee bulaa fi maanguddoo Naanno Danbalaa Waaccuu ,

Bulchiinsa Godina Booranaa, Kaawunsil Horsiisee Bulaa Naannoo Affaar, Kaawunsilii Horsiisee Bulaa Naannoo Somaalee, Waldaa Misooma Horsiisee Bulaa Atwooksi Eksiil, Paastoraalisti Sheedi Inishiyeetive , Dhaaba Imalaa fi Daawwanaa Itoophiyaa Oriigii , akkasumas bakka bu'oota qaamolee mootummaa fi horsiisee bulaa , Jijjirtootaa qooqaa ,agabaastootaa , keessummeessitootaa fi Gaazexeesitootaa biyyaa keessaat fi biyya alaa mara qaamolee kora kana qophees-an guddaa galateeffatanii jiru. Yaanni barreeffama kana keessaatti tar-reefaman martii ejannoo qopheessi-tootaa fi dhaaba misoomaa Addunyaa dame UK YKN Gorsitootaa dhimma Horsiisee Bulaa Addunyaa kan ibsun miti.

Barruuleen kun, walta iinsa Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa Oromiyaa fi Gorsitootaa Dhimma Horsiisee Bulaa Ad-dunyaati Itoophiyaa fi UK keessatti maxxanfame.

**© Gorsitootaa Dhimma Horsiisee
Bulaa Addunyaa fi Waldaa Gaaddisa
Horsiisee Bulaa Orimiyaa, 2009**

Barruulee kana heyyama qaama maxxan-siiseen alatti baayyisuu YKN irra dee-bi'anii maxxansuu dhorkadha. Barruuleen kun kanfaltii tokko malee bil-isaa raabsama , Haa ta'uti qaamni bu'aa ykn daldalaaf maxxansiifachuu bar-baaduu yoo jiraate dursee heyyama

qaama maxxansiisee argachuu qaba. Gama kanaan qaamni maxxansiisee deg-garsa barbaachisaa ta'e mara kennuuf qophiidha.

Haala Kora Nagaa Horsiisee Bulaa Itoophiyaa Irratti Odeeffannoo dabalataa YKN Barruulee kana baayyinaan ar-gachuu yoo barbaaddan:

**Waldaa Gaaddisa Horsiisee Bulaa
Oromiyaa**
Lakk. Bilbilaa + 251 114166017, Itoophiyaa YKN
**Gorsitootaa Dhimma Horsiisee Bulaa Ad-dunya
pastoralism@pastoralists.org**
jechudhaan Itoophiyaan alaatti nu quun-namuu dandeessan.

SUURAA

**PETTERIK
WIGGERS(PW)**

FUULA: 8, 10, 15, 18-
20, 21-26, 28, 29, 37,
38, 40, 41-44

SYLWIA

PECIO (SP)

FUULA: 1-5, 9, 10-14,
16-17, 20, 22, 27-28,
30-36, 40-43, 45-48

Kora
Nagaa

Amajjii, 15-17, 2009,
Itoophiyaa,
Naannoo Oromiyaa,
Godina Booranaa,
Mudhiiseelluu.

